

ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางวาสนา จันทระไธ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

373.196

๖๔๙๑๕

ร.3

ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี



บทคัดย่อ

ของ

นางวาสนา จันทรอุไร

22 เม.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2546

h 157324 ร.3

วาสนา จันทรอุไร. (2546). ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิฐานะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ t -test และ One Way Analysis of Variance

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ และภูมิฐานะ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**THE SATISFACTION OF MATHAYOM 3 STUDENTS TOWARDS
VOCATIONAL EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS OF
MUENGPETCHABURI MUNICIPAL**

AN ABSTRACT

BY

MRS. WASANA CHANDROURAI

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education**

at Srinakharinwirot University

March 2003

Wasana Chandrourai. (2003). *The Satisfaction of Mathayom 3 Students Towards Vocational Education Opportunity Expansion Schools of Muengpetchaburi Municipal*

Master project, M. Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School.

Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Dr. Aree Punmanee.

The purpose of this research were to study and compare the satisfaction of Mathayom 3 students in the education opportunity expansion school of Petchaburi Municipal towards vocational subject. The study of 3 factors were curriculum, teaching methods and activities and teachers were classify to sex, study success, parents' job, parents' income and domicile. The samples were 145 Mathayom 3 students. Data were gathered by using questionnaires, and the statistical instruments used in analyzing data were mean, standard deviation t - test and One Way Analysis of Variance.

The findings of research were as follows:

1. The satisfaction of Mathayom 3 students in the education opportunity expansion school of Petchaburi Municipal towards vocational subject were high in overall level. Considered to each factors, the teaching method and activities were medium level, the curriculum and teachers were high level.

2. The students with different sex had satisfaction in overall in the level of .05. The male student showed more satisfaction than female. Teaching methods and activities aspects were significant different at level of .01, curriculum and teachers no statistically significant difference in satisfaction.

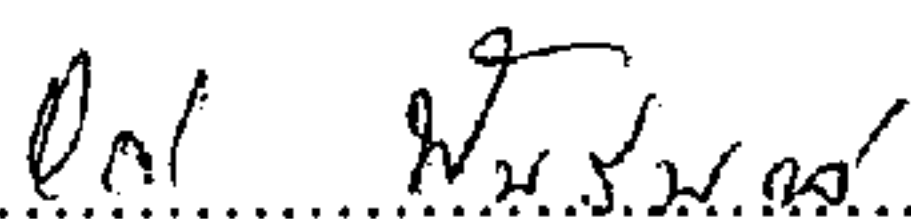
3. The students with different study success had satisfaction in overall in the level of .01.

4. The students with different parents' job and domicile, there was no statistically significant difference in satisfaction.

5. The students with different parents' income there was no statistically significant difference in satisfaction, Teaching methods and activities and teachers aspects were different at level of .01 in satisfaction curriculum aspect there was no statistically significant difference in satisfaction.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



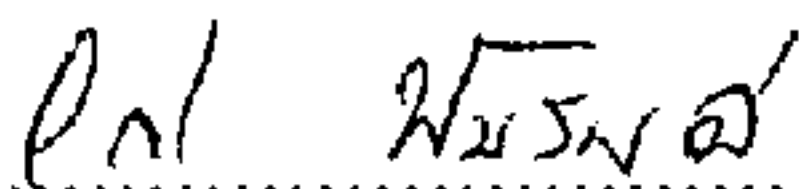
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพียรุ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ



..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)



..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพียรุ ลิ้มไทย)



..... กรรมการ
(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากความเมตตากรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลี้มไทย และ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน และอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ผู้ช่วยที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระทรง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ทุกคนที่ช่วยตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ ที่ดีแก่ผู้วิจัย ให้คำแนะนำด้วยความเมตตา ด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

วาสนา จันทรอุไร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	3
	✓ ตัวแปรที่ศึกษา	3
	✓ นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	✓ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
	✓ กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	การจัดการศึกษาของโรงเรียน เทศบาลและเมืองพัทยา	6
	ความหมายของความพึงพอใจ	14
	วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน	15
	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	19
	✓ หลักการและจุดมุ่งหมายวิชาการงานและอาชีพ	25
	ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ	26
	วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
	การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	32
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
	การวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	54
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	54
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	68
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	70
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	75

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และภูมิสำเนา.....	38
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี โดยรวม และ รายด้าน.....	39
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	40
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ.....	41
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ.....	42
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน.....	43
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	44
8	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านหลักสูตร จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
9	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านวิธีสอนและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	46
10	ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรีด้านครูผู้สอน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	47

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน.....	48
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน.....	49
13 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตาม รายได้ของ ผู้ปกครอง.....	50
14 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรีด้านครูผู้สอน จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครอง.....	51
15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตามภูมิสำเนา โดยรวมและรายด้าน.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2545) มีจุดมุ่งหมาย มุ่งพัฒนาคนตั้งแต่ปฐมวัยไปจนตลอดชีวิต ให้สามารถพัฒนาศักยภาพอย่างมีจุดมุ่งหมายทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีสุขภาพ มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตในสังคมที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐาน ของความเป็นไทย ให้โอกาสคนมีส่วนร่วมร่วมคิด ร่วมสร้าง และมีส่วนร่วมช่วยชี้นำกระแสการพัฒนา และ เพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งพัฒนาคนให้จิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญ และวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ การศึกษาระดับนี้เป็นการพัฒนากำลังคนระดับกลาง ซึ่งเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นักเรียนที่จะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะต้องใช้เวลาในการเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี การเรียนในแต่ละ ระดับมีลักษณะจบในตัวเอง และในโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง 2533 จึงจัด ให้มีกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพไว้ โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนสามารถจะเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน

การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ของคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2522 : 82 – 83) พบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร โดยเฉพาะ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วต้องประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ เพราะขาดทักษะและประสบการณ์ตรง นอกจากนั้นในขณะที่เรียนนักเรียนไม่สามารถเลือกเรียนในรายวิชาที่ตนมีความถนัดและความสนใจได้ เนื่องจากโรงเรียนจะจัดแผนการเรียนไปตามความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก ในด้านเนื้อหาไม่มากเกินไป อีกทั้งเนื้อหาบางส่วนไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน เนื้อหาที่เน้นทางกระบวนการคิดอย่างมีเหตุ และผลยังมีน้อยยากต่อการทำให้เกิดความคิดรวบยอดและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิต ประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กรมวิชาการ (2532 : 2) ยังได้ทำการวิจัยติดตามผลการนำหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ไปใช้พบว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้นให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเตรียมเยาวชนของชาติให้มีความพร้อมในการประกอบ อาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดเจตคติและทักษะที่ดีในการประกอบ อาชีพตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งการจัดกระบวนการ เรียนการสอนต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพปัญหาการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนไม่สามารถเลือกเรียนในราย วิชาที่ตนเองมีความสนใจและความถนัดได้ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรมัธยม ศึกษาตอนต้นฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ขึ้นใช้แทนหลักสูตรเดิมโดยมีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ได้จัดทำและพัฒนา หลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นขึ้นใช้เอง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้

ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนได้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่จึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถสร้างหลักสูตรขึ้นใช้เองตามรายวิชาบังคับเลือกและรายวิชาเลือกเสรี ในการทำหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ฯลฯ ดังนั้น กรมวิชาการจึงได้พัฒนาศูนย์สนเทศทางการศึกษาขึ้น เพื่อจะได้เป็นศูนย์ข้อมูลสำหรับการจัดทำหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ให้ความสำคัญต่อการสอนวิชาอาชีพแก่นักเรียน ถ้าโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพได้ตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากไม่เรียนต่อกันจะทำงานในสาขาธุรกิจ อุตสาหกรรม และเกษตรกรรมหรือประกอบอาชีพอิสระได้ และบุคคลเหล่านี้หากทำการฝึกฝนอาชีพเพิ่มเติมในศูนย์ฝึกอาชีพนอกระบบโรงเรียนต่ออีกระยะหนึ่งก็จะสามารถพัฒนาตนเองเป็นแรงงานที่มีฝีมือได้ ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากพยายามที่จะจัดแผนการศึกษาให้กว้างขวาง เพื่อนักเรียนจะได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตลอดจนมีงานแนะแนวที่เป็นระบบ มีโครงการและแผนปฏิบัติงานที่ดีพยายามที่จะส่งนักเรียนออกไปฝึกงานนอกสถานศึกษาในทุกสาขาวิชาอาชีพ เพื่อเป็นการวางพื้นฐานและสร้างเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพทางโรงเรียนได้เปิดสอนรายวิชาอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ อาชีพธุรกิจ อาชีพ คหกรรม อาชีพอุตสาหกรรม อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพศิลปกรรม เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ และส่งเสริมวิชาอาชีพต่าง ๆ ในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้กำหนดรายวิชาอาชีพไว้ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ โดยวิชาการงานเป็นวิชาบังคับเลือกมีทั้งสิ้น 5 รายวิชา คือ งานบ้าน การจัดการในบ้าน งานช่างพื้นฐาน และงานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เลือกเรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชาจะเลือกเรียนรายวิชาใดก่อนหลังก็ได้ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เรียนวิชาโครงการงาน (ง 321 - 322 เรียนภาคเรียนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ) สำหรับวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรีประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน คือ งานผลิตงานบริการ งานส่งเสริมงานผลิตและบริการ และงานอาชีพอิสระระหว่างเรียนมีรายวิชาอาชีพธุรกิจมีรายวิชาอยู่ในกลุ่มงานบริการ และงานส่งเสริมงานผลิตและงานบริการซึ่งมีจำนวนรายวิชาให้นักเรียน ได้เลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัดรวมทั้งสิ้น 45 รายวิชา แยกเป็นกลุ่มงานบริการ 26 รายวิชา และกลุ่มงานส่งเสริมงานผลิตและงานบริการ 19 รายวิชา

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษา 2 โรงเรียนได้เปิดทำการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพและจัดกระบวนการเรียนการสอนตามขีดความสามารถหรือความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก เพื่อจะปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพให้กับนักเรียน และเมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพได้ตามสถานภาพของนักเรียนแต่ละคนหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้ ทางโรงเรียนได้พยายามที่จะสนองความต้องการของนักเรียนให้มีโอกาสได้เลือกเรียนการงานและอาชีพได้อย่างหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน ครูผู้สอนพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เหมาะสมกับสมรรถภาพของนักเรียนแต่ละคน และเกิดความพึงพอใจที่ได้เลือกเรียนรายวิชาการงานและอาชีพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยเป็นผู้รับ ผิดชอบงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เทศบาลเมืองเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรี มีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่กำลังเรียนวิชาการทำงานและอาชีพจากสภาพการณ์ที่ทางโรงเรียนและครูผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน เพื่อเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงจุดบกพร่องในการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้าน หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ภูมิสำเนา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชา การงานและอาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชาการทำงานและอาชีพ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นอันจะเป็น ประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 145 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 เพศ
 - 2.1.1.1 ชาย
 - 2.1.1.2 หญิง
 - 2.1.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.1.2.1 ต่ำกว่า 2.00
 - 2.1.2.2 2.00 - 2.50
 - 2.1.2.3 2.51 ขึ้นไป
 - 2.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 2.1.3.1 รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ
 - 2.1.3.2 ค้าขาย

2.1.3.3 รับจ้าง

2.1.4 รายได้ของผู้ปกครอง

2.1.4.1 ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

2.1.4.2 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน

2.1.4.3 10,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป

2.1.5 ภูมิสำเนา

2.1.5.1 ในเขตเทศบาล

2.1.5.2 นอกเขตเทศบาล

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิชาการงานและอาชีพ ใน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.2.1 หลักสูตรวิชาการงานและอาชีพ

2.2.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 ครูผู้สอนการงานและอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ที่เป็นไปตามความคาดหวังของนักเรียนในการเรียนวิชาการงานและอาชีพ 3 ด้าน คือ

1.1 หลักสูตร หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับ ความน่าสนใจของเนื้อหา ของหลักสูตรการงานและอาชีพ ความเหมาะสม ข้อกำหนดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร และความ สะดวกสบายในการศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนได้กำหนด

1.2 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้สอนหรือพฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้ในระหว่างนักเรียนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างที่กำลังเรียนเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียน

1.3 ครูผู้สอน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาการงานและอาชีพ แก่นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี โดยมุ่งศึกษาคุณลักษณะความรู้ในวิชาที่สอน ความสามารถในการเลือกใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน และคุณธรรมและจริยธรรมของความเป็นครู

2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average : GPA) ของทุกรายวิชาที่เรียนรวม ในภาคเรียนที่ 1/2543 ถึงภาคเรียนที่ 1 / 2545 รวม 5 ภาคเรียน โดยแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 42) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 – 2.50 หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการสูง

3. วิชาการงานและอาชีพ หมายถึง กลุ่มวิชาที่มีรายวิชาเพื่อการประกอบอาชีพ หรือสนองความต้องการตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนที่ศึกษาและสามารถมีความรู้พื้นฐานไปศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ ตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

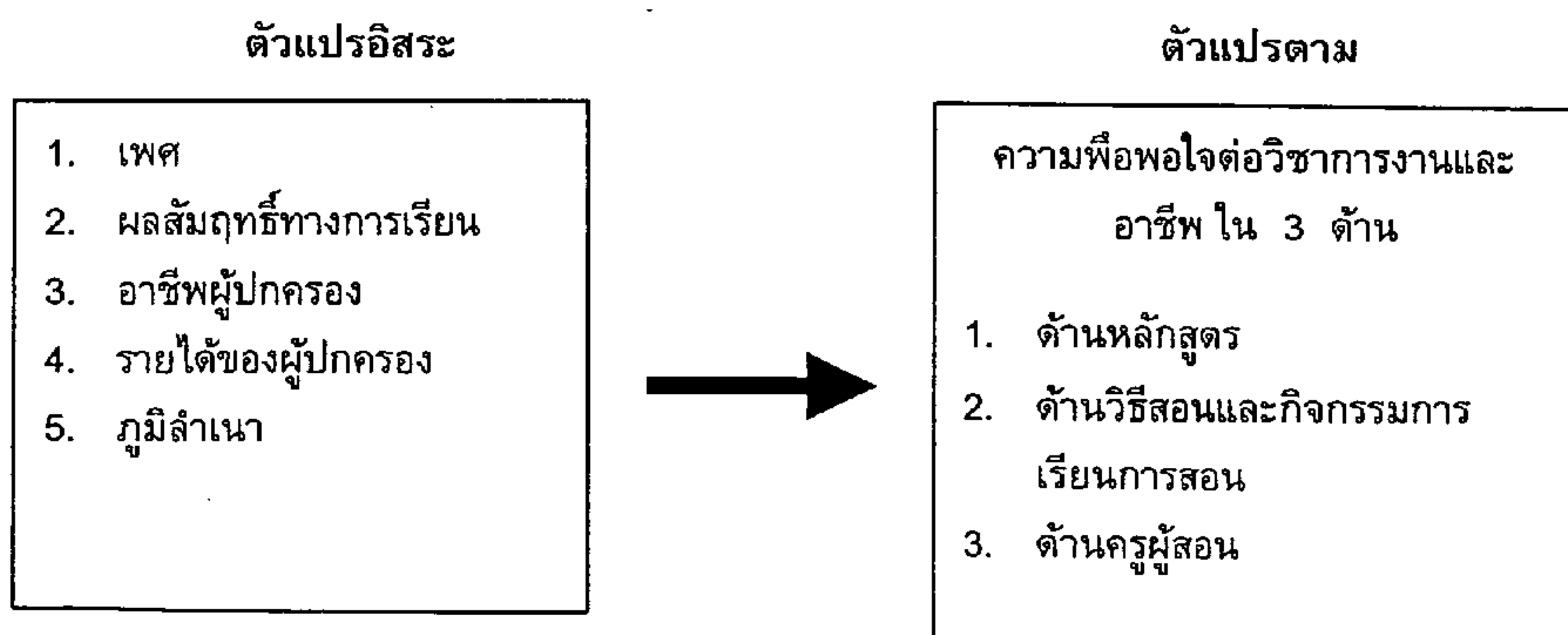
4. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา และเปิดสอนเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาให้นักเรียนด้วยโอกาสทางการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

5. โรงเรียนสังกัดเทศบาล หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในความดูแลในการจัดการศึกษาโดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (สน.ศท.) มีหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลืองบประมาณ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอนแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอนแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอนแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอเสนอตาม ลำดับดังนี้

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา
2. ความหมายของความพึงพอใจ
3. วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน
4. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533
5. หลักการและจุดมุ่งหมายวิชาการงานและอาชีพ
6. ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ
7. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาท้องถิ่น โรงเรียนสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง บริหารงานโดยประชาชนท้องถิ่น เป็นผู้เลือกตั้งตัวแทนขึ้นมาทำหน้าที่ควบคุมการบริหารงานในรูปของคณะเทศมนตรีควบคุมโดยสภาเทศบาล การจัดการศึกษาแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของคณะผู้บริหารโดยเฉพาะ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การจัดการ ศึกษาของเทศบาลดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดให้มีส่วนการงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเป็นการเฉพาะ ทั้งในระดับกรม และในสำนักงานเทศบาล ภายใต้การกำกับดูแลของปลัดเทศบาล และกำหนดนโยบายการบริหารของ คณะเทศมนตรีโดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล (สนิท เหลือภิมรย์, 2537 : 8)

ก่อน พ.ศ. 2476 การศึกษาระดับประถมศึกษาของไทยเรียกว่า การศึกษาประชาบาลซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัดดำเนินการ ทั้งโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จนกระทั่งมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2476 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2478 กระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงมหาดไทยจึงได้ประชุมร่วมกัน พิจารณาการโอนโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ในเขตเทศบาลไปให้เทศบาลรับผิดชอบดำเนินการ โดยกำหนดเงื่อนไข การโอนไว้ ดังนี้

1. ถ้าเทศบาลใดพร้อมที่จะรับเอาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล ไปดำเนินการโดยไม่เรียกร้องให้กระทรวงศึกษาธิการช่วยเหลือเรื่องการเงิน กระทรวงศึกษาธิการก็จะโอนให้โดยเด็ดขาด และรัฐบาลยอมให้เทศบาล รับเงินรายได้จากเงินช่วยการศึกษาที่เก็บได้ในเขตเทศบาลตามประมวลรัษฎากร

2. ทรัพย์สินใดที่กระทรวงศึกษาธิการเคยรับโอนมาจากเทศบาลให้โอนคืน และให้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเทศบาล ส่วนการจัดการและการควบคุมโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการจะช่วยไปจนกว่าเทศบาลจะรับไปได้โดยเด็ดขาด

3. กระทรวงศึกษาธิการจะควบคุมรายรับ – รายจ่าย ในงบประมาณการจัดการศึกษาตลอดเวลาที่ ยังดูแลการจัดการแทนเทศบาล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการ-ศึกษาของเทศบาล และมีมติออกมาว่า “ขณะนี้อาจจัดการศึกษาประจำเทศบาลขาดการตรวจตราควบคุมทำให้ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ ควรจัดแบ่งการศึกษาประจำบาลระหว่างเทศบาลกับกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นที่ยอมรับ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้การสอนเป็นของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนอาคารเรียน โต๊ะ เก้าอี้ เป็นของเทศบาล ทำให้ไม่เจริญขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี จึงให้โอนการศึกษาประจำบาลในเขตเทศบาลให้เทศบาลรับไปดำเนินการโดยเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2498 โดยมีข้อตกลง ดังนี้

1. ให้โอนโรงเรียนประจำบาลที่อยู่ในเขตเทศบาลให้เทศบาล
 2. ครูที่สอนในโรงเรียนที่โอนให้เทศบาล คงมีฐานะเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามเดิม เพียงแต่ให้ยืมตัวเป็นเวลา 3 ปี การบังคับบัญชาครูเหล่านี้เป็นอำนาจของจังหวัด โดยให้เทศบาลรายงานตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
 3. กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จ่ายเงินเดือน และเงินเพิ่มให้แก่ข้าราชการครูที่เทศบาลยืมไป
 4. ครูที่เทศบาลยืมตัวมานี้ หากพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยเหตุใดก็ตาม เทศบาลจะต้องบรรจุครูของเทศบาลเข้ารับหน้าที่แทนโดยใช้งบประมาณของเทศบาลเอง
 5. ให้เทศบาลจัดตั้งอัตรการโรงรองรับโรงเรียนที่รับโอนไป
 6. กระทรวงศึกษาธิการไม่โอนศึกษาธิการอำเภอที่ประจำอยู่ตามอำเภอให้เทศบาล แต่ให้เทศบาลจัดตั้งศึกษาธิการแขวงเข้ารับงานแทน
 7. ในการโอนโรงเรียนให้เทศบาลนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังคงควบคุม ดูแลทางวิชาการต่อไป
- การดำเนินการด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลมีปัญหามากมายเพราะบางโรงเรียนผู้บริหารเป็นพนักงานเทศบาล ครูสอนเป็นข้าราชการครูอยู่ในบังคับบัญชาของกระทรวงศึกษาธิการงบประมาณก็ยังคงจ่ายจากงบประมาณสำหรับการศึกษา ประจำบาล เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว พ.ศ.2503 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ได้บัญชาการให้กระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันพิจารณาเรื่องการศึกษาประจำบาลอีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดหลักการว่า ควรแก้กฎหมายเลิกการให้ครูประจำบาลเป็นข้าราชการพลเรือน และวางโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยบรรจุเรื่องการจัดการศึกษาไว้ด้วย เพื่อให้โรงเรียนเป็นของท้องถิ่น ซึ่งต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเป็นค่าจ้างครูและค่าใช้สอยอื่น ๆ (ปัญญา อุดชาชน. 2537 : 8 – 10)

พ.ศ. 2515 ได้มีการรวมกรุงเทพกับธนบุรี พร้อมกับการรวมเทศบาลนครกรุงเทพกับเทศบาลธนบุรีเข้าด้วยกัน และให้โรงเรียนเทศบาลและครุรวมอยู่ในสังกัดกรุงเทพ มหานคร

พ.ศ. 2521 ได้มีการจัดตั้งเมืองพัทยา ขึ้นเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ และให้โอนโรงเรียนประจำบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตให้เมืองพัทยารับผิดชอบดำเนินการ

ปัจจุบันหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ เทศบาลเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) จำนวน 129 เทศบาล และเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) 11 เทศบาล เปิดสอนถึงระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) 1 เทศบาล ยกเว้นกรุงเทพมหานครเปิดสอนถึงระดับอุดมศึกษา โดยจัดแบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 12 เขต เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ แต่นับจำนวนเทศบาลในเขตจังหวัดที่มีการจัดการศึกษาแล้วเข้าด้วยกัน เช่น เขตการศึกษา 5 ประกอบด้วย 12 เทศบาล คือ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลตำบลสองพี่น้อง เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เทศบาลเมืองโพธาราม เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลเมืองราชบุรี เทศบาลเมือง

สมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา เทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลตำบลชะอำ เทศบาลตำบลหัวหิน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ (6 จังหวัด 12 เทศบาล) (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2543 : 1 – 2)

หลักการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ปัจจุบันการจัดการศึกษาท้องถิ่นได้ถือปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านบุคลากร วิชาการ และงบประมาณ
2. หลักการมอบภาระหน้าที่ของท้องถิ่นให้แก่ท้องถิ่น จะได้สามารถสนองความต้องการและแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้
3. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่นอย่างแท้จริงโดยที่รัฐจะเข้าไปเกี่ยวข้องเฉพาะในสิ่งที่ท้องถิ่นยังช่วยตัวเองไม่ได้

อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โดยที่กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศจึงมอบหมายให้กรมการปกครองดูแลงานการจัดการศึกษา ซึ่งได้จัดตั้งสำนักบริหาร การศึกษาท้องถิ่น ขึ้นมารับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่นหรือที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง พ.ศ. 2536 ดังนี้ (กรมการปกครอง. 2535 : 10 – 12)

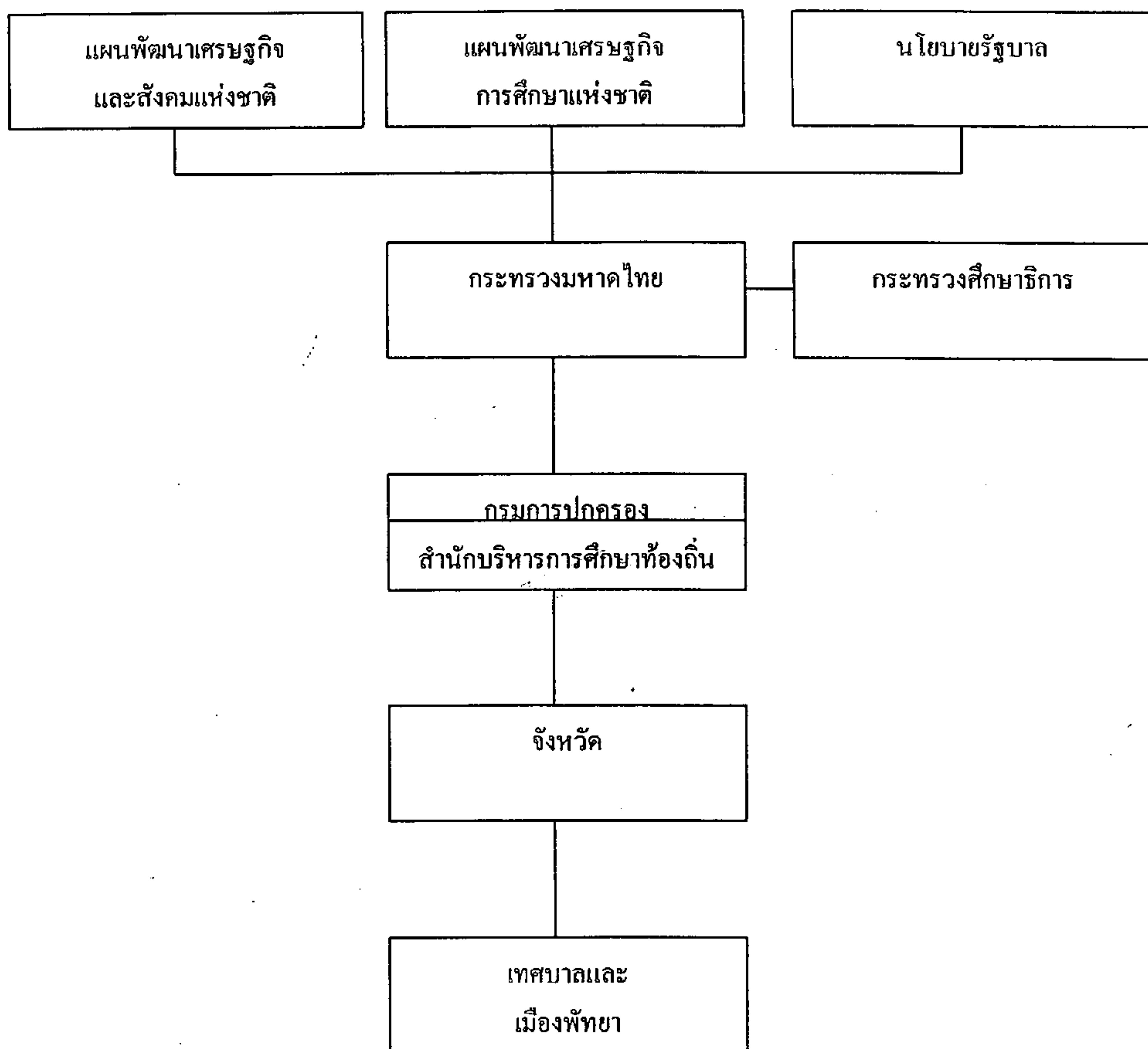
1. บริหารการจัดการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย การประถมศึกษา
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยปกครองท้องถิ่น
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ และตรวจสอบบัญชีถือจ่ายเงินเดือน และค่าจ้างพนักงานท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง สังกัดกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย มีอิสระในการดำเนินการภารกิจต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นภารกิจเฉพาะของท้องถิ่น เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดการศึกษาและฝึกฝนอาชีพให้แก่ประชาชนก็เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของเทศบาล (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2535 : 3) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (6) บัญญัติให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาและฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น มาตรา 289 บัญญัติว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการ ศึกษาอบรม โดยต้องคำนึงถึงการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 และ 42 บัญญัติว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาทุกระดับและทุก รูปแบบ ตามความพร้อมของท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ. 2543 : 48)

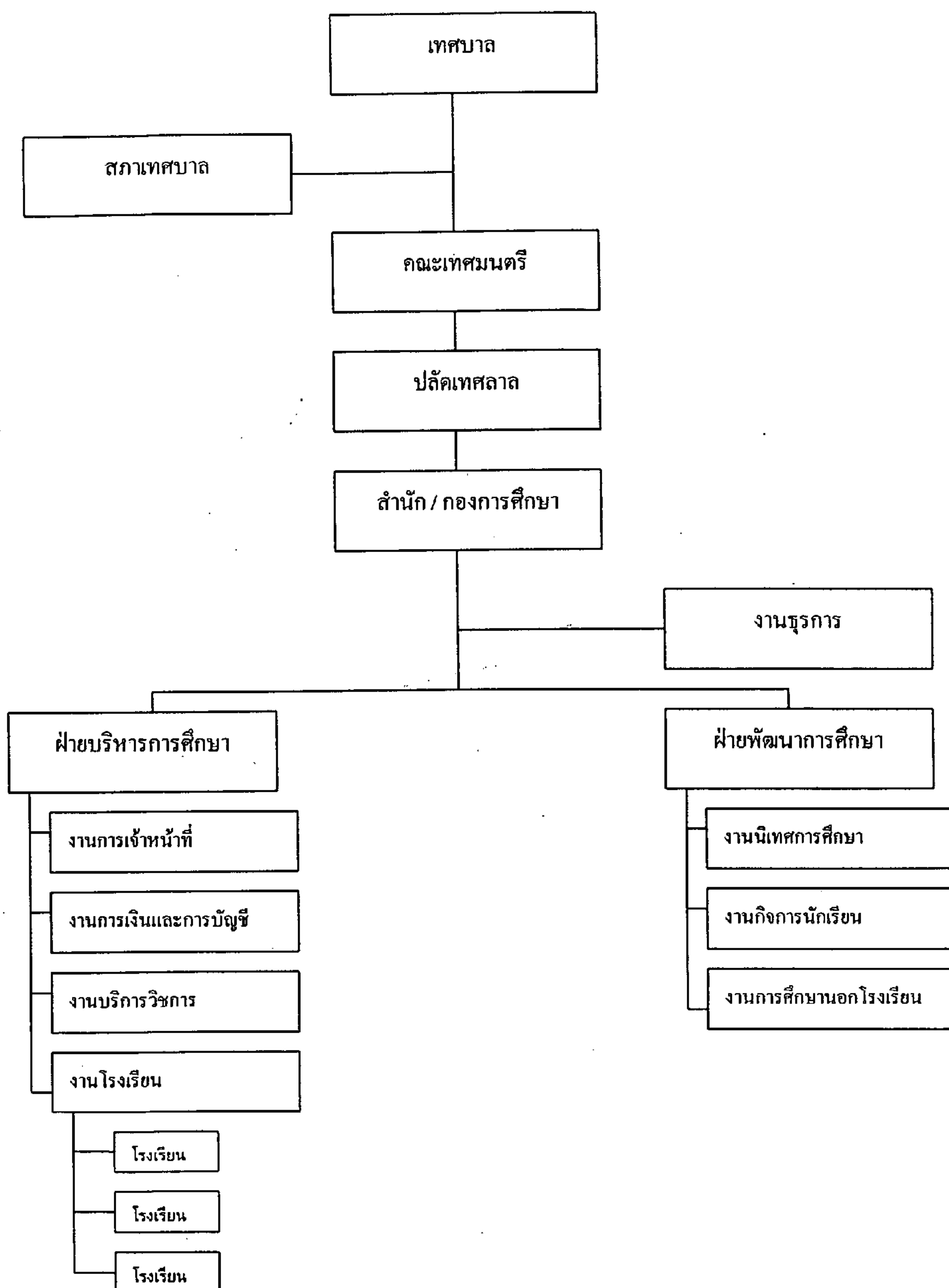
ปัจจุบัน (พ.ศ. 2543) ประเทศไทยจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 75 แห่ง (2) รูปแบบพิเศษ 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (3) เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเทศบาลตำบล และ (4) องค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากกรุงเทพมหานครซึ่ง

เป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษและมีการจัดการศึกษาเองแล้ว เมืองพัทยา เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ที่จัดการศึกษาเอง จำนวน 129 เทศบาล มีโรงเรียน 497 โรงเรียน อัตราพนักงานครู จำนวน 14,344 คน นักเรียนรวม 371,269 คน เปิดสอนชั้นอนุบาลระดับเดียว จำนวน 4 โรงเรียน สอนระดับประถมศึกษาระดับเดียว จำนวน 3 โรงเรียน สอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา จำนวน 303 โรงเรียน สอนระดับอนุบาล ประถม และมัธยมศึกษา จำนวน 181 โรงเรียน สอนระดับอนุบาล และมัธยมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน และสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง. 2543 : 1)

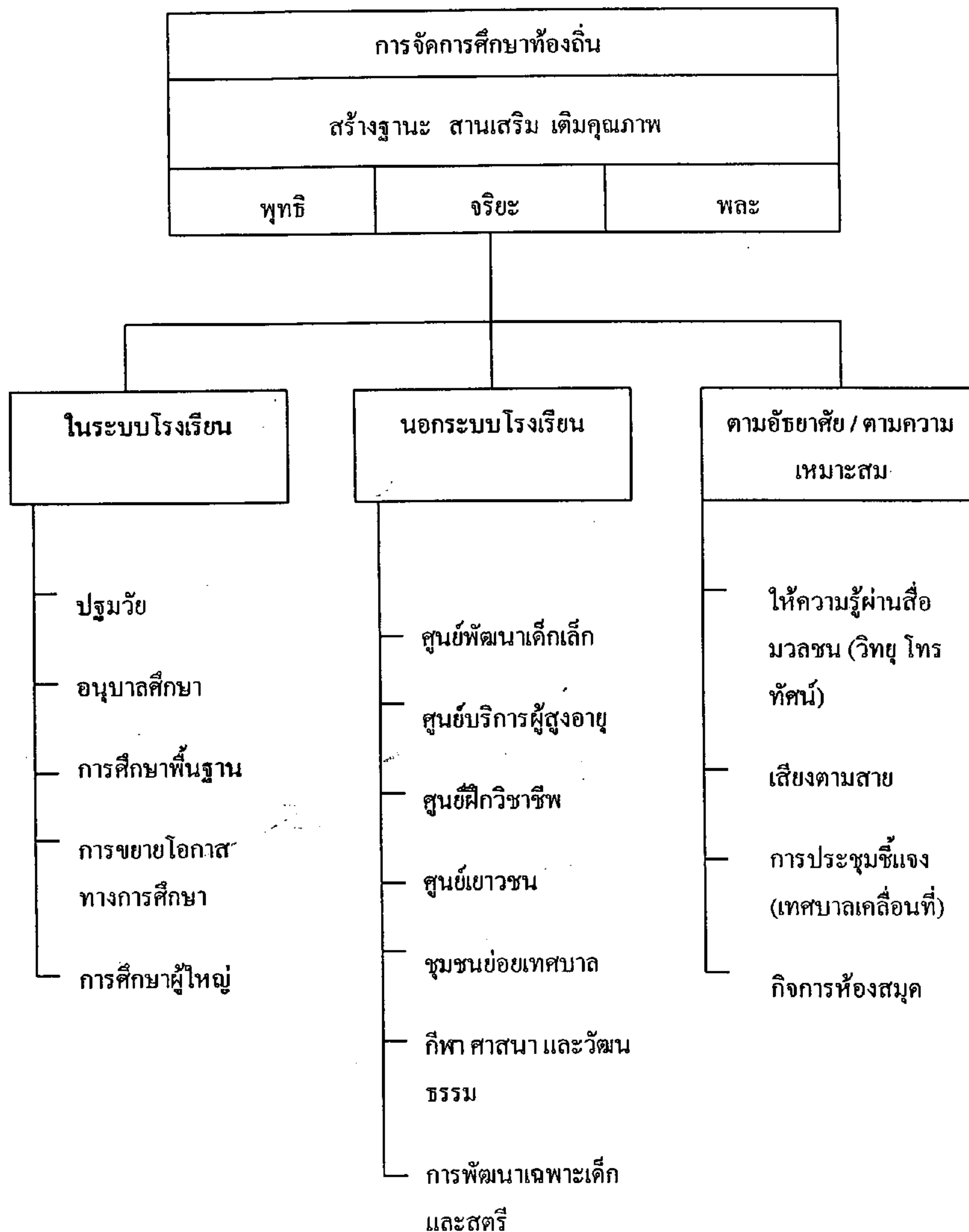
การจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยายภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ และนายก เมืองพัทยา ซึ่งสำนักการศึกษาหรือกองการศึกษาเป็นผู้นำนโยบายของคณะกรรมการไปสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน



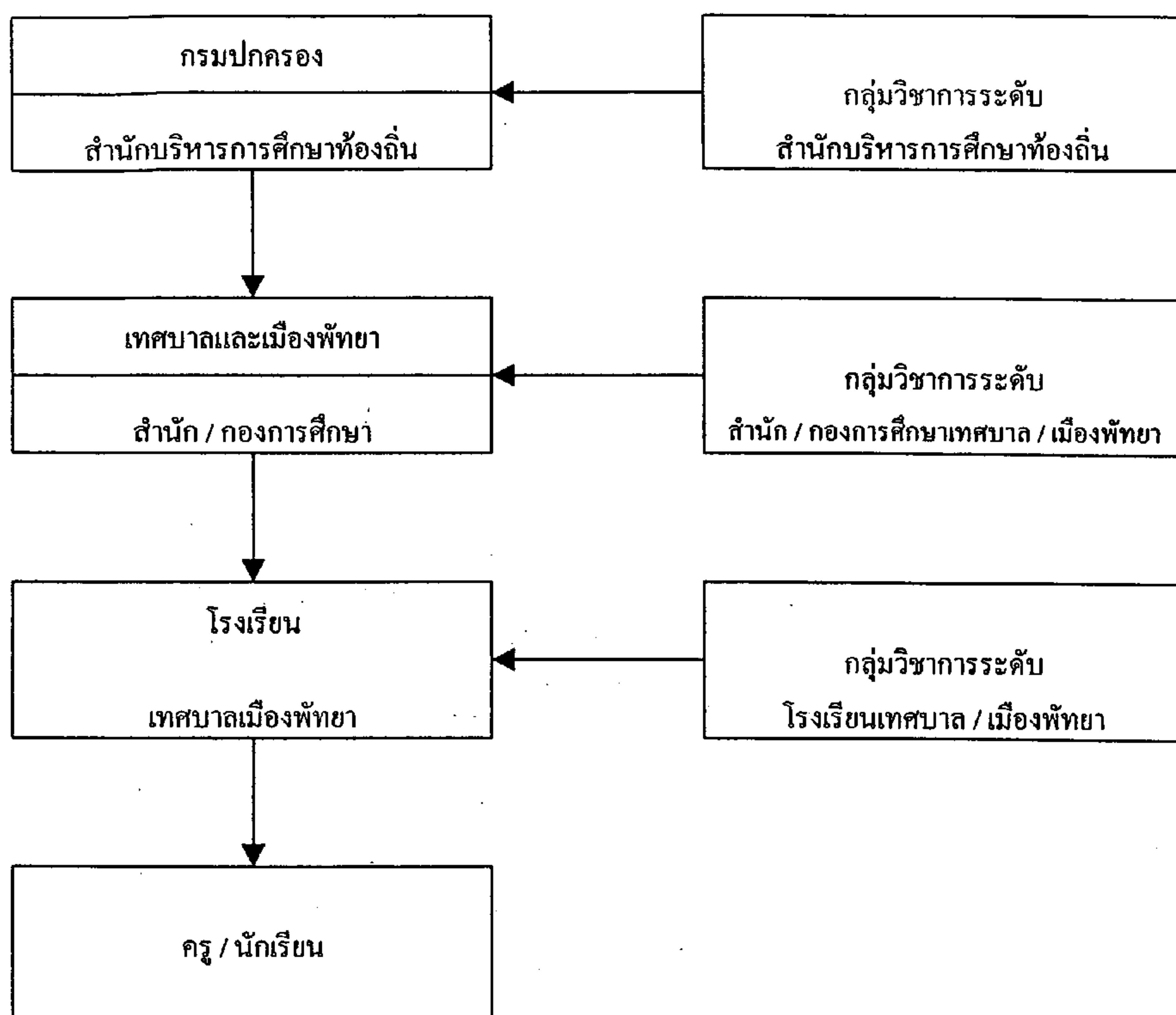
ภาพประกอบ 1 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาท้องถิ่น



ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการบริหารและจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น



ภาพประกอบ 3 โครงสร้างภารกิจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น



ภาพประกอบ 4 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของการศึกษาท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาของสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาของเทศบาลมีหลายระดับ มีทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการให้การศึกษาอาชีพในส่วนของเทศบาลที่มีความพร้อมในด้านงบประมาณ และบุคลากรอีกด้วย เทศบาลที่มีการจัดการศึกษา 129 เทศบาล และ 1 เมืองพัทยา มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 497 โรงเรียน แบ่งเขตการศึกษาทั้งหมด 12 เขต เทศบาลเมืองเพชรบุรีอยู่เขตการศึกษา 5 มี 12 เทศบาล ได้แก่ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลตำบลสองพี่น้อง เทศบาลเมืองราชบุรี เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลเมืองโพธาราม เทศบาลเมืองเพชรบุรี เทศบาลตำบลชะอำ เทศบาลตำบลหัวหิน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลอัมพวา และเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เทศบาลในแต่ละเขตจะกำหนดมาตรฐานในการศึกษา การประเมินคุณภาพทางการศึกษา และการจัดการศึกษาในแนวเดียวกัน

การจัดการศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาของเทศบาลเมืองเพชรบุรี

การดำเนินการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเทศบาลเมือง เพชรบุรี ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นมีนโยบายให้โรงเรียนสังกัดเทศบาลที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ของแต่ละเทศบาล เปิดการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยจัดการศึกษาให้เรียนฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ให้เทศบาลที่มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ บุคลากร เปิดสอนในปีการศึกษา 2534 และในปีต่อ ๆ ไป ให้ทุกเทศบาลเปิดสอนในระดับมัธยมอย่างน้อยเทศบาลละ 1 โรงเรียน ซึ่งในขณะนี้มีเทศบาลที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมแล้วทุกเทศบาล แต่การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาจะแตกต่างจากในระดับประถม เพราะแต่ละเทศบาลมีสภาพความพร้อมในด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากรที่แตกต่างกัน

เทศบาลเมืองเพชรบุรี ได้ทำการเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปี 2534 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก (รัตนกมลสอนธรรม) ซึ่งมีนักเรียนปีการศึกษาจะไม่ต่ำกว่า 1,500 คน จัดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาอีก 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ในการจัดหลักสูตรในการเรียนการสอนทั้ง 2 โรงเรียนเหมือนกันโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ

2. ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ความพึงพอใจ” ไว้หลายประการ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2524 : 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรุนแรงของความต้องการของบุคคลเพื่อผล ความพึงพอใจจะเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531 : 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

สุเทพ เมฆ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้น เพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เมื่องานนั้นให้ประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ และได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ว่า หากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เขาเกิดความพึงพอใจ ซึ่งมาสโลว์ได้แบ่งความต้องการพื้นฐาน ออกเป็น 2 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการทางสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากสังคม
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต

สมรภูมิ ขวัญคุ้ม (2530 : 9) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึงผลรวมของความรู้สึกชอบของบุคลากรอันเกิดจากทัศนคติที่มีต่อคุณภาพและสภาพของหน่วยงาน อันได้แก่ การจัดองค์การการจ้ดระบบงาน การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมของการทำงาน ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ตลอดจนการบริหารงานบุคคล ซึ่งคุณภาพและสภาพของหน่วยงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อความต้องการของบุคคลและผลต่อความพึงพอใจของบุคคลนั้น

ลิวรรณ ภูมิใจสกุล (2532 : 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ได้ผลอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้สถานการณ์ทำงาน หากบุคลากรได้ค่าตอบแทน เลื่อนตำแหน่ง ได้รับการ ยกย่อง ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าได้รับการตำหนิ หรือการลงโทษแบบต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้น

กู๊ด (Good. 1968 : 320) ความพึงพอใจหมายถึงระดับความรู้สึกพอใจซึ่งเป็นผลจากความสนใจ และทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

วอลเล่อร์สเตน (Wallerstein. 1971 : 256) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับ ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

จากความหมายของความพึงพอใจที่บุคคลต่าง ๆ ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดี ที่เกิดจากการสัมผัส การรับรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เป็นไปตามที่คาดหวัง ที่ทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน

มีการศึกษาในด้านความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่างสภาพทางจิตใจกับผลการเรียน ที่น่าสนใจจุดหนึ่งคือ การสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

สกินเนอร์ (วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. 2533 : 9; อ้างอิงจาก Skinner. 1971 : 1 - 63, 96 - 120) มีความเห็นว่าการปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม ซึ่งเขาหมายถึงเสรีภาพ และความภาคภูมิใจ จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา คือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพและความภาคภูมิใจเป็นครรลองของการไปสู่ความเป็นคนดังกล่าวนั้น

เสรีภาพ มีความหมายตรงข้ามกับการควบคุม แต่เสรีภาพในความหมายของ สกินเนอร์ไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระจากการควบคุม หรือความเป็นอิสระจากสิ่งแวดล้อม แต่หมายถึงความเป็นอิสระจากการควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะแข็งกร้าว นั้นไม่ได้หมายถึงการทำลายหรือหนีจากสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการวิเคราะห์และเปลี่ยนหรือปรับปรุงรูปแบบใหม่ให้แก่สิ่งแวดล้อมนั้นโดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนตัวลงจนบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมิได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่เนื่องมาจากความกดดันภายนอกบางอย่าง บุคคลควรได้รับการยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำ การเป็นที่ยกย่องยอมรับเป็นความภาคภูมิใจ ความภาคภูมิใจเป็นคุณค่าของมนุษย์ แต่การกระทำที่ควรได้รับการยกย่องยอมรับมากเท่าไร จะต้องเป็นการกระทำที่ปลอดจากการบังคับหรือสิ่งควบคุมใด ๆ มากเท่านั้น นั่นคือ สัดส่วนและปริมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำ จะเป็นส่วนกลับกับความเด่นหรือความสำคัญของสาเหตุที่จูงใจให้เขากระทำ

สกินเนอร์ ได้อ้างคำกล่าวของ จาค รูโซ (Jecan - Jacques Rousseau) ที่แสดงความคิดในแนวเดียวกันกับหนังสือ “เอมีล” (Emile) โดยได้ให้ข้อคิดแก่ครูว่าจงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่า เขาอยู่ในความควบคุมของตัวเอง แม้ว่าผู้ควบคุมที่แท้จริงคือ ครู ไม่มีวิธีการได้ดีไปกว่าการให้เขาแสดงด้วยความรู้สึกว่า เขามีอิสระ เสรีภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะมีกำลังใจด้วยตัวเอง ครูควรปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำ แต่เขาควรจะทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

แนวคิดของสกินเนอร์ สรุปได้ว่า เสรีภาพนำไปสู่ความภาคภูมิใจ และความภาคภูมิใจนำบุคคลไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการคิด ตัดสินใจ การกระทำ และผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และนั่นคือ เป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา สิ่งที่สกินเนอร์ต้องการเน้นคือการปรับแก้พฤติกรรมของคนต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรมเท่านั้นจึงจะสำเร็จ ส่วนการใช้เทคโนโลยีของพฤติกรรมนี้กับใครอย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเรื่องของการตัดสินใจใช้ศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญาของผู้ใช้เท่านั้น

ไวท์เฮด มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกัน (Whitehead. 1967 : 1 - 14) เขากล่าวถึงจังหวะของการศึกษา และขั้นตอนของการพัฒนามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดเรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาคือ การสร้างความพอใจ การทำความกระจำ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ

- | | | |
|------------------|---|--|
| การสร้างความพอใจ | - | นักเรียนปรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้น พอใจ ในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ ๆ |
| การทำความกระจำ | - | มีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน |
| การนำไปใช้ | - | นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไปเกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา |

ไวท์เฮด กล่าวถึงการสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดา ๆ แล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียวคือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกันคือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างมีระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการ เป็นสาระสำคัญสองประการของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ-วิทยาการ-เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นทำความกระจำ และเสรีภาพในช่วงสุดท้ายคือขั้นการนำไปใช้

วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียว แต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนของการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลาที่มีวงจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุ จะเป็นระดับดังนี้

ตั้งแต่เกิด จนถึงอายุ 13 หรือ 14	เป็นขั้นของความสนใจ
ช่วงอายุ 14 – 18 ปี	เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
และอายุ 18 ปี ขึ้นไป	เป็นขั้นของการนำไปใช้

ความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิธีการ ควรให้นักเรียนเมื่อถึงเวลาอันสมควร และเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นเหมาะสม หลักการนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงจิตวิทยาในการดำเนินการทางการศึกษา เรื่องทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ เพียงแต่หลักการเหล่านี้ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปรายเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและถูกต้อง ความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างความพอใจหรือจังหวะของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลยหรือขาดประสบการณ์ในส่วนนี้ ผลดีสูงสุดที่เกิดขึ้นคือ ความรู้ที่ไร้พลังและไร้ความคิดริเริ่ม ผลเสียหายสูงสุดที่เกิดขึ้น คือความรังเกียจ ไม่ยอมรับความคิดเห็น และนำไปสู่การไร้ความรู้ในที่สุด

การพัฒนาคุณลักษณะใด ๆ ตามวิถีทางธรรมชาติ ควรต้องสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวเอง เพราะความพอใจจะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่วนความเจ็บปวดแม้จะทำให้เกิดการตอบสนองแต่ก็ไม่ทำให้คนพอใจ ไวท์เฮดสรุปในที่สุดว่า ในการสร้างพลังความคิดไม่มีอะไรมากกว่า สภาพจิตใจที่มีความพึงพอใจในขณะที่ทำกิจกรรมสำหรับการศึกษาด้านชีววิทยานั้น เสรีภาพเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความคิดที่มีพลังและความคิดริเริ่มใหม่ ๆ

เมื่อประมวลความคิดทั้งของสกินเนอร์ และไวท์เฮด เข้าด้วยกันแล้ว พอสรุปได้ว่า เสรีภาพเป็นต้นเหตุของการนำบุคคลไปสู่จุดหมายปลายทางที่การศึกษาต้องการ นั่นคือ เป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน

เสรีภาพเป็นบ่อเกิดของความพึงพอใจ ดังนั้น เสรีภาพในการเรียน จึงเป็นการสร้างความพอใจในการเรียน ความพอใจทำให้คนมีพัฒนาการในตนเอง (Whitehead. 1967 : 29 - 41) วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้าง ๆ โดยทั่วไป คือ การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกและตัดสินใจด้วยตนเองและเพื่อตนเอง เป็นการควบคุมที่ผู้ถูกคุมไม่รู้ตัว ดังนั้น แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชา หรือจัดให้มีหัวข้อเนื้อหาหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน หรือมีแนวทางการเรียนหลายแนวทางในการเรียนเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

บลูม (วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์. 2533 : 8; อ้างอิงจาก Bloom. 1976 : 72 - 74) มีความเห็นทำนองเดียวกันว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่า นักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ ดนตรีบางชนิด เกม หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัคร และตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้นและความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้เร็วและประสบความสำเร็จสูง อย่างไรก็ตาม บลูมเห็นว่าวิธีนี้ค่อนข้างเป็นอุดมคติที่จัดได้ลำบาก

ช่วงสำคัญของการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อการเรียนนี้ ทั้งไวท์เฮด และบลูม เห็นว่า ต้องทำในระดับประถมศึกษา เพราะบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปีลงมา มีพัฒนาการอยู่ในขั้นก่อนของความสนใจ ความพึงพอใจ (Whitehead. 1967 : 33) และเป็นช่วงการสร้างฐานของการสะสมความรู้สึกที่ดีต่ออดีต ประสบการณ์ความสำเร็จในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป หรือในเด็กที่อายุมากขึ้น การสร้างหรือการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกจะทำได้ยาก (Bloom. 1976 : 95, 104 -105)

เรื่องเสรีภาพกับการเรียนนี้ บุคคลอีกผู้หนึ่งที่ควรกล่าวถึง คือ โรเจอร์ (Carl R. Rogers) (Snelbecker. 1974 : 485 - 497) นักจิตวิทยามนุษยศาสตร์ผู้ริเริ่มวิธีบำบัดคนไข้ทางจิตแบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีการบำบัดบนรากฐานการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ ทำให้คนไข้รู้สึกสบายใจ และเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐาน แบบแผนชีวิตของตน และสามารถค้นหาทางเลือกของการคิด รู้สึก และกระทำสิ่งที่เป็ประโยชน์หรือความสุขแก่ตัวเองได้มากที่สุด

✓ โรเจอร์ โยงหลักการนี้เข้ามาสู่แนวปฏิบัติทางการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขา ต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจการแห่งตน สามารถทำให้บุคคลมีความอยากรู้ อยากรูเห็นด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้ เลือกทางเดินใหม่ตามความสนใจของตนได้ และตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการศึกษาที่เื้อต่อเป้าหมายดังกล่าว โรเจอร์เรียกว่า การเรียนรู้แบบประสบการณ์

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ของโรเจอร์ มีความเชื่อพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. มนุษย์มีศักยภาพตามธรรมชาติสำหรับการเรียนรู้ เว้นแต่ว่ามีภาวะบางอย่างมายับยั้งความต้องการของเขา
2. การบีบบังคับและการยึดเยียดสารพัดสิ่งให้แก่เด็กนั้น ในที่สุดเด็กแต่ละคนคงจะเหลือแต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น
3. การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในบุคลิกลักษณะของบุคคล จะเกิดขึ้นจากบรรยากาศที่สนับสนุนทางด้านอารมณ์มากกว่าการบังคับจากภายนอก
4. การเรียนรู้ “กระบวนการของการเรียน” เป็นสิ่งที่มีประโยชน์กว่า เพราะเป็นการเปิดรับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา
5. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้นั้น นักเรียนต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมตัดสินใจตลอดกระบวนการของการศึกษา

หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ และสติปัญญา นอกจากนี้เขาได้ผสมผสานแนวคิดของจิตวิทยามนุษยศาสตร์กับแนวคิดจากแหล่งอื่น ๆ ได้เป็นแนวปฏิบัติที่เื้อต่อการเรียนแบบประสบการณ์คือ

1. การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกลักษณะการเรียนที่กว้างขวางกว่าเดิม นักเรียนควรเป็น ผู้เลือกว่าจะเรียนแบบ “ห้องเรียนอิสระ” หรือแบบเดิม
2. การใช้สัญญาการเรียนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อลดความกังวลของครูและนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการมอบความรับผิดชอบการเรียนให้นักเรียน
3. การฝึกการเรียนแบบสืบสวนหรือแบบค้นพบเพื่อเน้น “วิธีเรียน” มากกว่า “เนื้อหา”
4. การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงมากขึ้น
5. การฝึกให้เป็นคนมีความรู้สึกไว เพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้น ในฐานะความเป็นมนุษย์

6. การจัดขนาดกลุ่มที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ กลุ่มย่อยที่มีขนาด 7-10 คน จะทำให้ทุกคนได้ร่วมอภิปรายเต็มที่

7. การใช้บทเรียนโปรแกรมในบางกรณีที่ขาดเครื่องมือ ขาดสารสนเทศที่จำเป็นต้องนำไปใช้แก้ปัญหาที่ประสบอยู่ ความยืดหยุ่นของการสอนแบบโปรแกรมจะมีคุณค่าสูงยิ่ง แต่ทั้งนี้ให้ระวังการนำมาใช้อย่างขาดการวิเคราะห์จำแนก เช่น ใช้แทนการคิด เป็นต้น

ทัศนะของโรเจอร์เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเชิงชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ แนวทางที่เขาให้ไว้มีลักษณะเป็นการจัดแบบ “ห้องเรียนเปิด” หรือเป็นการศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตามสิ่งที่โรเจอร์พยายามจะสื่อกับครูคือ การให้เสรีภาพในการเรียน จะเป็นการปูพื้นฐานทางด้านอารมณ์ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่งที่มีความหมายและใช้ความพยายามต่อสิ่งนั้นมากกว่าปกติ

อาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้คือ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่จะสั่งสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจ มีความรักและความกระตือรือร้นในการเล่าเรียน โดยการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของครู มีการยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กระทำความดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้า การสร้างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เหมาะสม น่าอยู่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาทุกข์ร้อน ปัจจัยความพึงพอใจนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

สรุปได้ว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ เสรีภาพในการเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเลือกเรียนด้วยตนเอง

4. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

4.1 จุดมุ่งหมายหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

- 4.1.1 มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการต่าง ๆ
- 4.1.2 สามารถปฏิบัติงานในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
- 4.1.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ
- 4.1.4 มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเต็มใจช่วยเหลือ ผู้อื่นตามความสามารถของตน
- 4.1.5 มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน
- 4.1.6 มีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง
- 4.1.7 มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสมาชิก มีความสามารถในการจัดการและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 4.1.8 เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในชุมชนสามารถเสนอ แนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปะวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

4.2 โครงสร้างหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

4.2.1 กำหนดให้มีวิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี

4.2.2 จำนวนคาบที่เรียน 35 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบกิจกรรม 5 คาบ/สัปดาห์ ประกอบด้วย

1 คาบ เป็นกิจกรรมบังคับ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ - ยุวกาชาดหรือผู้นำเพื่อประโยชน์ตามเพศและความสนใจ

1 คาบ เป็นกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมสอนซ่อมเสริม

1 คาบ เป็นกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรมเป็นอย่างน้อย

อีก 2 คาบ เป็นกิจกรรมอิสระ เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ความสนใจ ความสมัครใจ ความจำเป็น ทั้งนี้ภายใต้การแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์แนะแนว และครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

การที่กำหนดให้มีวิชาเลือกเสรีก็เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นตนเองมากขึ้น กับทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนครู - อาจารย์จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง และส่งเสริมความถนัดความสามารถ จนถึงระดับสูงสุดตามศักยภาพที่นักเรียนแต่ละคนมีอยู่ ทั้งนี้ โดยการส่งเสริมให้โรงเรียน และท้องถิ่น กลุ่มโรงเรียน จังหวัด เขตการศึกษา กรมต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างหลักสูตร ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรได้ด้วยตนเอง

การส่งเสริมให้ท้องถิ่นสร้างหลักสูตรท้องถิ่นได้ตามรายวิชาบังคับเลือกและรายวิชาเลือกเสรี เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ตามสภาพชีวิตจริง เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น และสนองความต้องการ ส่งเสริมความถนัด ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพที่มีอยู่

ตารางโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค								
	ม.1			ม. 2			ม. 3		
	บังคับ		เลือกเสรี	บังคับ		เลือกเสรี	บังคับ		เลือกเสรี
	แกน	เลือก		แกน	เลือก		แกน	เลือก	
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	4	-		4	-		4	-	
1.2 ภาษาต่างประเทศ	-	-		-	-		-	-	
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
2.2 คณิตศาสตร์	3	-		3	-		-	-	
3. สังคมศึกษา	2	2		2	2		2	2	
4. พัฒนาบุคลิกภาพ			10			10			13
4.1 พละนาฏย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงานและอาชีพ									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-	-		-	-		-	-	
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13
	30			30			30		
กิจกรรม									
1. กิจกรรมตามระเบียบ									
1.1 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีหรือ		1			1			1	
ยวภาษาหรือผู้นำฟื้นฟูประโยชน์									
1.2 กิจกรรมอื่น ๆ									
2. กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรม	1			1			1		
แก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการ	1			1			1		
เรียนรู้									
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน									
(ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธให้เลือก		2			2			2	
เรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่ม									
วิชาสังคมศึกษา ภาควิชาละ 1 รายวิชา									
ตลอด 3 ปี)									
รวมทั้งหมด	35			35			35		

4.3 หลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 88 – 101) ได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ไว้ดังนี้

วิชาการงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
3. เพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการทำงาน
4. เพื่อให้วิเคราะห์และวางแผนการทำงานในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

โครงสร้างวิชาบังคับเลือก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ให้เลือกเรียนจากวิชาต่อไปนี้ ภาคเรียนละ 1 รายวิชาโดยจะเลือกเรียนรายวิชาใดก่อนหลังก็ได้

ง 011 งานบ้าน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 012 การจัดการในบ้าน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 013 งานช่างพื้นฐาน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 014 งานเกษตรพื้นฐาน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 015 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ภาคเรียนละ 1 รายวิชา	
ง 321 โครงการ.....	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 322 โครงการ.....	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

หมายเหตุ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกโครงการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้ตามความเหมาะสมและใน 1 รายวิชาจะเลือก 1 โครงการหรือมากกว่าก็ได้ หรือจะเลือกโครงการเดียวต่อเนื่องทั้ง 2 รายวิชาก็ได้

วิชาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักการของวิชาชีพพอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ

โครงสร้างวิชาเลือกเสรี

กลุ่มที่ 1 งานผลิต	มี 127 รายวิชา	รหัสวิชาตั้งแต่ ช 001 – ช 01127
กลุ่มที่ 2 งานบริการ	มี 135 รายวิชา	รหัสวิชาตั้งแต่ ช 021 – ช 02135
กลุ่มที่ 3 งานเสริมงานผลิตและงานบริการ	มี 27 รายวิชา	รหัสวิชาตั้งแต่ ช 031 – ช 0327
กลุ่มที่ 4 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน	รหัสวิชา ช 041	ปฏิบัติงานอาชีพ.....

หมายเหตุ

1. การเลือกเรียนรายวิชาอาชีพนอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนอาจเลือกเรียนจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่า
2. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนซ้ำได้ แต่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

3. ในกรณีผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพซึ่งตรงกับรายวิชาอาชีพที่มีในหลักสูตรกลุ่มที่ 1 – 3 สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้น เพื่อขอรับการประเมินผลให้ได้หน่วยการเรียนรู้โดยไม่ต้องเรียน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 4 หน่วยการเรียนรู้ และเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

4. รายวิชาในกลุ่มที่ 4 เป็นรายวิชาเพื่อการประกอบอาชีพระหว่างเรียน ผู้เรียนจะต้องผ่านรายวิชาอาชีพที่มีเนื้อหาและทักษะตรงกับรายวิชานั้นมาก่อน และหรือโรงเรียนได้ตรวจ สอบแล้วว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนรายวิชานี้ได้ โรงเรียนจะต้องตั้ง คณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอาชีพที่เลือกติดตามประเมินผลโครงการและโรงเรียนจะต้อง กำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักเรียน หรือกลุ่มนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษา นิเทศ และติดตามผลการปฏิบัติโครงการ ทั้งนี้อาจลงทะเบียนภายใน 1 ภาคเรียน หรือหลายภาคเรียนก็ได้แต่เมื่อรวม 3 ปีแล้วต้องไม่น้อยกว่า 12 หน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยที่ใช้อยู่ คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการ ที่แท้จริงของสถานศึกษา และท้องถิ่น

2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียน ใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้

เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนของสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี

ด้านวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนาจความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้าง ขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครองและผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

5. หลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาการงานและอาชีพ

หน่วยศึกษานิเทศกรมสามัญศึกษา (2523 : 3 – 8) ได้กำหนดหลักการ และจุดมุ่งหมายของวิชาการงานและอาชีพ ไว้ดังนี้

การศึกษาทั่วไป (General Education) เป็นเสมือนหนึ่งการเตรียมเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับภาวะแวดล้อมได้ ก็น่าจะถือว่าวิชาการงานและอาชีพเป็นการเตรียมเด็กให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อมทางการประกอบอาชีพ

Federich G. Nicholes ให้คำนิยามวิชาการงานและอาชีพ เป็นการศึกษาอบรมแบบหนึ่งที่ช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ของการศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งนอกจากเป็นการให้การศึกษาทั่วไปในทุกระดับแล้ว ยังช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเข้าสู่อาชีพ หรือถ้ากำลังประกอบอาชีพอยู่แล้วก็สามารถทำให้ก้าวหน้าในอาชีพยิ่งขึ้นอีกด้วย

หลักการของวิชาการงานและอาชีพ คือ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งหมดและเป็นการเตรียมนักเรียนเพื่องานทางอาชีพ วิชาการงานและอาชีพไม่ควรเป็นการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนอาชีพเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากสามารถแทรกซึมอยู่กับกิจวัตรประจำวันได้หรือสามารถนำไปใช้เสริมวิชาอื่นได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมายของวิชาการงานและอาชีพ

1. เพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจหลักการที่จำเป็นอันเกี่ยวกับงานและอาชีพตลอดจนความสัมพันธ์ของทั้ง 2 อย่างนี้ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่พร้อมด้วยสติปัญญาของสังคมปัจจุบัน
2. เพื่อให้มีความสามารถในทักษะต่าง ๆ และความรู้ที่ต้องการ เพื่อเตรียมนักเรียนให้ถึงมาตรฐานที่พร้อมจะเริ่มประกอบอาชีพได้ มีสมรรถภาพในการใช้ทักษะต่าง ๆ ในภาวะแวดล้อมของอาชีพ เรียกว่า “สมรรถภาพในอาชีพ” (Occupational Intelligence)

3. เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนบุคคล ข้อนี้เป็นที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนที่มีแผนจะศึกษาต่อไปในชั้นที่สูงขึ้นไป หรือสำหรับผู้ที่มีโครงการประกอบอาชีพอื่น ที่ไม่ต้องการความสามารถในการพิมพ์ดีดหรือตัวเลข แต่ต้องการทักษะเพียงเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองโดยทางอ้อม

แม้จุดมุ่งหมายของวิชาการงานและอาชีพ เพื่อศึกษาเทคนิคในการประกอบอาชีพ แต่การสอนในโรงเรียนจะมุ่งฝึกแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องสอนคุณค่าของการมีวัฒนธรรมอันดีตลอดจนการมีระเบียบวินัยให้นักเรียนได้ซาบซึ้งด้วย เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อสังคมจึงจำเป็นต้องสอนวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นด้วย เพื่อเน้นหนักการศึกษาเพื่อการเป็นพลเมืองดี (Education of Citizenship)

6. ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ

การที่จะให้ผู้เรียนวิชาการงานและอาชีพมีฝีมือดีนั้น ครูผู้ฝึกสอนจะต้องรู้สภาพอาชีพนั้น ๆ เป็นปัจจุบัน รู้ถึงความต้องการการเปลี่ยนแปลงของวิชาอาชีพอยู่เสมอ (สุดใจ เหล่าสุนทร. 2505 : 60) นอกจากจะรู้เรื่องที่สอนเป็นอย่างดีแล้ว ครูผู้สอนวิชาอาชีพจะต้องทำตัวให้เป็นที่น่าเชื่อถือของนักเรียนมีความสามารถในการสอน เอาใจใส่การสอน มีความยุติธรรม ไม่โกรธง่าย มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน และเอาใจใส่การทำงานของนักเรียน (หวน พันธุพันธุ์. 2508 : 59)

การเป็นผู้สอนที่มีความรู้ทางเนื้อหาวิชาอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ผู้สอนจะต้องสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นที่ยกย่องนักเรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ด้วย ไม่เป็นการยากที่ครูผู้สอนจะนำเอาเทคนิคการสอนที่ได้รับการรับรอง ว่าเป็นวิธีสอนที่ดีแล้วไปใช้ในชั้นเรียน แต่ถ้าครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิคเหล่านั้นก็ย่อมจะไม่บังเกิดผลในการนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ฉะนั้น ผู้สอนจึงควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และสามารถปรับปรุงสภาพการณ์ของชั้นเรียนให้เป็นองค์ประกอบที่นำไปสู่การเรียนการสอนที่ดี สมร ดัณสภิตย์ (2515 : 59) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูธุรกิจ ในหนังสือการสอนวิชาธุรกิจในระดับมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

6.1 ครูผู้สอนต้องเป็นผู้เข้มแข็ง เป็นผู้มีสมรรถภาพในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนมีศิลปะในการสอน และเป็นผู้ตื่นตัวอยู่เสมอ จึงจะทำให้ชั้นเรียนก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมั่นคงปราศจากความเนือยและเบื่อหน่าย ชั้นเรียนที่จะมีบรรยากาศเข้มแข็ง มักเกิดจากความเอาใจใส่ความสนใจของครูซึ่งจะนำให้นักเรียนปฏิบัติตามไปด้วย ในด้านศิลปะการสอนของครู แม้บางโอกาสจะต้องถึงขั้นที่คล้ายกับเป็นนักแสดงสมัครเล่น เมื่อจำเป็นก็ต้องทำให้ชั้นเรียนเกิดความตื่นตัวและสนใจ นอกจากนี้ยังมีสิ่งประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของครู ควรได้พิจารณาให้สุภาพเหมาะสม ครูธุรกิจจะต้องพร้อมเสมอที่จะแสดงข้อคิดเห็น เป็นผู้อากรู้อยากเห็นทันต่อเหตุการณ์ของสังคม

6.2 ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความรู้เชี่ยวชาญในวิชาที่สอน ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์สามารถเชื่อมโยงและใช้ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้ผลในการสอนและสภาพการณ์ประจำวัน พยายามหาวิธีการที่ดีและใหม่ ๆ และใช้วิธีการนั้นให้เกิดประโยชน์

7. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

หลักสูตรเป็นเพียงแนวทาง หากปราศจากการสอนของครูและการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแล้วนักเรียนก็ไม่สามารถเจริญงอกงามตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการสอนที่ดีจะต้องมีลำดับขั้นตอน มีกระบวนการ ซึ่งนักการศึกษาและผู้รู้หลายท่านได้ให้แนวคิดไว้อย่างกว้างขวางในการเรียนการสอนจะ

สัมฤทธิ์ผลได้ดึ้น โบกจ์ (Bogue. 1974 : 150) ได้เสนอแนวคิดที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายไว้ 4 ประการ คือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความมีเสรีภาพทางสติ - ปัญญา (Intellectual Endependence) ฉะนั้นจึงต้องให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นหรือใช้สติปัญญาของเขาเองเต็มที่

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะตัว (Idiosyncratic Process) เนื่องจาก ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความสนใจ และแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ฉะนั้นจึงต้องระลึกไว้เสมอว่าไม่มีวิธีสอนใดที่จะใช้ได้สำหรับผู้เรียนทุกคน

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ผู้เรียนต้องผู้กระทำเอง (Active Process) ฉะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อยู่เสมอ

4. การเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Learning Process) ฉะนั้น ผู้สอนจึงไม่ควรมุ่งสืบทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยราบรื่น ครูผู้สอนควรดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนสำคัญ ๆ ซึ่ง กาเย่ (Gagne. 1968 : 93 - 144) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น จะมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญ ๆ ดังนี้คือ

1. ได้รับความสนใจของผู้เรียนให้เกิดขึ้นก่อน
2. แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
3. ทบทวนถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
4. เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน
5. ให้แนวทางในการเรียนการสอน
6. ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่แสดงได้ว่าได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วออกมา
7. แจ้งผลการแสดงพฤติกรรมกลับไปให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไข
8. ประเมินผลพฤติกรรม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว และสามารถถ่ายโยงไปสู่สิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ได้

การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่นั้น คือ การสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ เป็นการสอนวิธีการคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา การทำงานอย่างฉลาดและอย่างรู้ขั้นตอนเรียกว่ารู้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ใช่สอนเนื้อหาที่จะคิดไปให้หมดจดแน่น ก็คือ ต้องสอนวิธีการคิด วิธีทำ วิธีแก้ปัญหาให้เป็น กิจลักษณะการสอนจึงสอนเป็นกระบวนการ การไม่ใช่สอน เน้นแต่เนื้อหาอยู่อย่างเดียวย วัลลภ กันทรพย (2523 : 3) จึงสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นต้องให้ผู้เรียนได้เกิดความสำเร็จ 2 ประการ

1. เกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ในตัวเอง ทั้งด้านความรู้ ความคิดด้านคุณภาพ และด้านความคล่องแคล่วทางกาย ตามศักยภาพที่เขามีอยู่
2. เกิดคุณสมบัติที่จะติดตัวไป เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม ตลอดจนบุคลิกภาพ

7.1 หลักการสอนวิชาการงานและอาชีพ

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพภายในและภายนอกของผู้เรียนให้พร้อมที่จะให้เกิดการเรียนรู้ แล้วจึงจัดเหตุการณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งควรมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนสมรรถภาพได้ครบถ้วน ฉะนั้น ครูผู้สอน

ไม่ควรใช้วิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว ควรใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน เพื่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และมีเจตคติที่ดี เนื่องด้วยรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาอาชีพธุรกิจ ประกอบ ด้วยเนื้อหาวิชาความรู้หลายลักษณะ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2515 : 37) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

7.1.1 บทเรียนที่ให้ความรู้หรือข้อเท็จจริง เช่น วิชาการงานและอาชีพทั่วไป ซึ่งมักจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแบบเรียน และเพิ่มเติมด้วยข้อเท็จจริงของครู หรือค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ ตำราแบบเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสอนบทเรียนที่เป็นลักษณะ ให้ความรู้นี้จะเกิดขึ้นก็ด้วยการถามตอบ การตั้งคำถามของครูสามารถตั้งจุดมุ่งหมายได้หลายประการ เช่น ถามเพื่อทบทวนความรู้เดิม ถามเพื่อให้อธิบายความ ถามเพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบ ถามเพื่อให้นักเรียนให้เหตุผล และถามเพื่อให้เห็นเจตนา

7.1.2 บทเรียนที่ฝึกทักษะในการใช้มือ เช่น วิชาพิมพ์ดีด ปฏิบัติงานอาชีพ การเรียนงานประดิษฐ์ เป็นลักษณะความรู้ที่ต้องสร้างเสริมทักษะในการใช้มือ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บนรากฐานกฎการเรียนรู้ของ Thorndike คือ Law of Exercise และ Law of Effect

ในการสอนบทเรียนลักษณะนี้ มีขั้นตอนของการดำเนินการสอน คือ

1. ขั้นเตรียม หมายถึง การทบทวนบางส่วน of ทักษะที่

นักเรียนมีความสามารถแล้ว

2. ขั้นสาธิต ครูแสดงให้นักเรียนดูว่าต่อไปจะปฏิบัติอะไร และปฏิบัติอย่างไร

3. ขั้นฝึกหัดของนักเรียน เมื่อครูแสดงให้ดูและจัดข้อสงสัยของนักเรียนแล้ว ให้นักเรียนเริ่มฝึกทักษะ

4. ขั้นวิเคราะห์นักเรียนแต่ละคน ระหว่างนักเรียนทำการฝึก ครูจำเป็นต้องวิเคราะห์งานที่นักเรียนแต่ละคนทำให้เร็วที่สุด เพื่อสำรวจเทคนิคที่ไม่ถูกต้องและแก้ไขวิธีการที่ผิดก่อนจะกลายเป็นนิสัย

7.1.3 บทเรียนที่เป็นเกณฑ์ เช่น วิชาบัญชี การตัดเย็บ การสอนบทเรียนที่เป็นกฎเกณฑ์นั้น ส่วนใหญ่สอนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ใหม่ ๆ ลำดับหลักการเรียนรู้คือ

1. จูงใจให้เห็นคุณค่า ของการเรียนรู้หลักเกณฑ์นั้น

2. อธิบายหลักเกณฑ์ใหม่ ครูอธิบายหลักเกณฑ์ใหม่โดยแสดงบนกระดานดำเนินขั้นตอน

3. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ นักเรียนอภิปรายและจัดข้อสงสัยในหลักการแล้วให้นักเรียนปฏิบัติโดยให้หลักเกณฑ์นั้น ๆ เพื่อ ฝึกทักษะในการคิด และนำหลักเกณฑ์ไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าบทเรียนจะอยู่ในลักษณะใดก็ตาม

หลักการสอนทั่วไปที่จะนำมาใช้ให้เกิดการเรียนการสอนที่ดีได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่

1. จูงใจให้เห็นคุณค่าของวิชา ทั้งในสภาพรวมเป็นวิชาหนึ่ง และสภาพแต่ละหัวข้อเรื่อง of วิชา นั้น ๆ เพื่อสร้างสรรค์นักเรียนให้มีความสนใจต่อวิชาที่จะเรียนใหม่หรือต่อบทเรียนที่จะเรียนใหม่

วิธีหนึ่งในการจูงใจนักเรียนให้เห็นคุณค่าของวิชานั้นก็คือ ชี้ให้เห็นว่าวิชานั้นจะช่วยให้นักเรียนสามารถในการทำงาน และปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร หรือชี้ให้เห็นว่าความสามารถในวิชาหนึ่งมีความจำเป็นต่ออีกวิชาหนึ่งอย่างไร

สำหรับการจูงใจให้เห็นคุณค่าต่อเรื่องหรือหน่วยที่ประกอบอยู่ในวิชานั้น ๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำกันเป็นระยะตลอดวิชา เพราะเปรียบเสมือนบันไดขั้นแรกที่จะไปสู่เรื่องหรือหน่วยที่จะสอน

2. สอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งที่ยังไม่รู้ คือ นำนักเรียนจากเรื่องที่รู้แล้วไปสู่หลักเกณฑ์ หรือความรู้ที่ยังไม่รู้ด้วยการสอนทบทวนการเรียนรู้ของวันก่อน เพื่อนำนักเรียนจากหลักเกณฑ์หรือข้อเท็จจริงที่รู้แล้วไปยังหลักเกณฑ์หรือข้อเท็จจริงที่ยังไม่รู้ หรืออาจใช้วิธีให้นักเรียนอภิปรายถึงประสบการณ์ที่นักเรียนมีอยู่แล้ว อันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่จะเรียนรู้เรื่องที่จะเรียนต่อไป

3. สอนจากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ยากซับซ้อน ครูควรเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ แล้วนำไปสู่สิ่งที่ยากซับซ้อน ฉะนั้น ครูจึงจำเป็นต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการทำสิ่งง่าย ๆ อย่างแท้จริงก่อนแล้วจึงเรียนสิ่งที่ยากซับซ้อน มิฉะนั้นนักเรียนจะไม่สามารถอย่างแท้จริงทั้งสิ่งที่ยากและสิ่งที่ยาก

4. สอนโดยผ่านประสาทตาเท่า ๆ กับสอนโดยผ่านประสาทหู คือ พยายามให้อุปกรณ์ทัศนศึกษา มาช่วยการอภิปราย และการเขียนบนกระดานดำ เพราะถ้านักเรียนสามารถมองเห็นสิ่งที่ตนเรียน จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าที่จะฟังคำสอนของครูเท่านั้น

5. สอนให้เรียนด้วยการกระทำ หมายถึง ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง แทนที่จะให้นักเรียนเรียนจากหนังสือแบบเรียน หรือจากคำบอกเล่าของครูเท่านั้น การที่นักเรียนเรียนจากการกระทำนั้น นักเรียนได้ค้นคว้าแก้ปัญหาด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง มีเหตุผล มีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

6. สอนให้สัมพันธ์กับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การสอนให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของบทเรียนต่าง ๆ และแนะนำให้มีความรู้ทักษะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

7. สอนให้มีกิจกรรมหลายแบบ กิจกรรมที่จะนำมาปฏิบัติกันในชั้นเรียน ได้แก่ การอภิปรายซักถาม การค้นคว้า การรายงาน การร่วมกิจกรรมกับครู นอกจากนี้กิจกรรมนอกชั้นเรียนจะช่วยให้การเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เช่น การศึกษานอกสถานที่ การค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด ฯลฯ กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยให้การเรียนเป็นที่น่าสนใจและส่งเสริมการเรียนด้วยตนเอง และ การเรียนจากประสบการณ์

8. สอนให้นักเรียนได้รับความสำเร็จตามความสามารถ ได้แก่ การสอนโดยวิธีแบ่งหมู่ และมอบงานให้ตามความสามารถเพื่อให้เด็กได้รับความสำเร็จโดยทั่วกัน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิชาติ ชัยบาล (2525 : 2 – 3) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการทำงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูมีการเตรียมการสอนน้อยมาก แต่มีความเอาใจใส่ ควบคุมการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี การวัดผลและประเมินผลยังดำเนินการไม่สมบูรณ์ตามกระบวนการวัดผลและประเมินผล ในการสอนครูมักจะไม่แจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน การให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมมักจะไม่บอกแหล่ง ค้นคว้า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรในห้องเรียนครูใช้ในการสอนน้อยมาก ด้านตัวนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของการเรียนการสอนวิชาการทำงานและอาชีพในระบบโรงเรียนปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของวิชาการทำงานและอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนมากนักเรียนเห็นว่า ความรู้วิชาการทำงานและอาชีพที่เรียนจากโรงเรียนยังนำไปใช้ประโยชน์ที่บ้านน้อย แต่มีความเห็นว่าเรียนวิชาการทำงานและอาชีพดีกว่าเรียนวิชาสามัญ

ในปี 2526 โสภณ โสมติ (2526 : 123 – 124) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจ

เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการงานและอาชีพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ในเรื่อง การจัดแผนการสอน เทคนิคและวิธีการสอน การจัดและประเมินผลการเรียนและดำเนินการอยู่ในระดับน้อย เกี่ยวกับเรื่องสื่อการเรียนและสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนประสบปัญหาอย่างมากในเรื่องสื่อการเรียนและเรื่องการจัดแผนการเรียน ส่วนที่มีปัญหาน้อยได้แก่ การวางแผนการสอน สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน การวัดและประเมินผลการเรียน และเรื่องเทคนิคการสอน

สุเทพ เมฆ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมในเขตนี้เป็นที่น่าพอใจ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมีความพอใจมากกับบรรยากาศการวัดผล และความสัมพันธระหว่างครูกับนักเรียนส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งครูและนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง นักเรียนต่างระดับชั้นมีความพอใจแตกต่างกันบ้างในบางองค์ประกอบ แต่ครูหญิงมีความพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างครูกับนักเรียน พบความแตกต่างกันบ้างในเรื่องหลักสูตร ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนและอาคารสถานที่

ดำรง อัมทับ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การขาดเอกสารตำรา คู่มือต่าง ๆ วัสดุฝึก อุปกรณ์และเครื่องมือไม่เพียงพอ ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ นักเรียนเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งจำนวนมากหรือน้อย ด้านผลการเรียนการสอนปรากฏว่าการมีทักษะวิชาการทำงานและอาชีพของนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การมีอุปนิสัยรักการทำงานและการมีเจตคติต่อวิชาอาชีพของนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การมีอุปนิสัยรักการทำงาน และการมีเจตคติในรายวิชาอาชีพของนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการสอนปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า วิชาการทำงานและอาชีพมีผลทำให้ผลการเรียนลดลง

กรมวิชาการ (2532 : 334 – 341) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์ กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน หลักสูตรขาดความหลากหลายในรายวิชาเลือก วิชาบังคับยังไม่เหมาะสมกับวัย ตลอดทั้งโรงเรียนยังไม่ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมและพอเพียง นอกจากนี้ยังพบว่า

1.1 กำหนดให้เรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกมากเกินไป โดยเฉพาะในรายวิชาพลศึกษา การงานและอาชีพ และสังคมศึกษา

1.2 เนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสม สอดคล้องกับชีวิตจริง และสภาพปัจจุบัน ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชาลูกเสือ ศิลปศึกษา ภาษาไทย สุขศึกษา และการงานและอาชีพ

1.3 เนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ มากเกินไป และในบางวิชาซ้ำซ้อนกัน ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา สุขศึกษา และการงานและอาชีพ

2. ด้านรายวิชา พบว่า

2.1 การจัดรายวิชาในบางวิชายังไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ วิชาการทำงานและอาชีพ

2.2 สัดส่วนเนื้อหายังไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาประเภท ความรู้หรือข้อเท็จจริง ส่วนเนื้อหาประเภทการคิดแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม มีน้อย

3. ด้านการใช้หลักสูตร พบว่า

3.1 โรงเรียนยังไม่ได้จัดวิชาเลือกตามความถนัด และความสนใจ ของผู้เรียน ทั้งนี้ โรงเรียนกำหนดรายวิชาเลือกไว้ก่อน

3.2 โรงเรียนไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนได้เพียงพอ

3.3 โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรได้ อย่างครบถ้วน

4. ด้านผลการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานยังไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต

สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน โดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการศึกษาต่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก จำนวน 108 คน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรงจำนวน 37 คน รวมทั้งหมด 145 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบ สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาลักษณะรูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันเพื่อรวบรวมเนื้อหา หลักการ ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้แก่ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทยและอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์
6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลอง
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาคุณภาพ และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91
8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ภูมิสำเนา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน และอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร วิธีสอน ครูผู้สอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดกฎเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ในการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแต่ละข้อในแบบสอบถาม ผู้วิจัยพิจารณาคำตอบดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

2.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เรียบร้อยแล้วมาหาคุณภาพตามดังนี้

1. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีการของการแจกแจงความถี่ โดยใช้ค่า t (t -distribution)
2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านหลักสูตร เท่ากับ 0.80 ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านวิธีการสอนและกิจการการเรียนการสอน เท่ากับ 0.86 ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.86 และ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงกองการศึกษาเทศบาลเมืองเพชรบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วมาคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม
5. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ และทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
2. หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

3. ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t - test และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 1)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = แทนค่าเฉลี่ย

$$\frac{\sum X}{N} = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนสถิติในกลุ่มตัวอย่าง}$$

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้สูตร (Edward. 1960 : 101)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H, \bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	S_H^2, S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
	n_H, n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบัต (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ,
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติในการทดสอบค่า t (Walpole and Myers. 1993 : 232) ซึ่งการวิจัยนี้จะใช้ค่า t ที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่สอง

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) คำนวณจากสูตร (Ferguson. 1966 : 290)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ภายในกลุ่ม

3.3 ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงใช้ Scheffe's Test for Multiple Comparisons ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Ferguson. 1966 : 296) จากสูตร

$$CVD = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_w)\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง
	MS_w	แทน	ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม
	n_i, n_j	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	=	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of squares)
*	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1. ชาย	80	55.20
1.2. หญิง	65	44.80
รวม	145	100
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
2.1. ต่ำกว่า 2.00	35	24.10
2.2. 2.00 – 2.50	56	38.60
2.3. 2.51 ขึ้นไป	54	37.20
รวม	145	100
3. อาชีพของผู้ปกครอง		
3.1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	16	11.00
3.2. ค้าขาย	53	36.60
3.3. รับจ้าง	76	52.50
รวม	145	100
4. รายได้ของผู้ปกครอง		
4.1. ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	52	35.90
4.2. 5,000 – 10,000 บาท / เดือน	63	43.40
4.3. 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป	30	20.70
รวม	145	100
5. ภูมิสำเนา		
5.1. ในเขตเทศบาล	50	34.50
5.2. นอกเขตเทศบาล	95	65.60
รวม	145	100

จากตาราง 1 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 เพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 2.00 – 2.50 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 2.51 ขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อาชีพค้าขาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 อาชีพรับจ้าง จำนวน 76

คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 5,000 – 10,000 บาท / เดือน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 10,001 บาท / เดือน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 คิดเป็นร้อยละ 4.8 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาล จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 นอกเขตเทศบาล จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 65.60

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน ดังแสดงในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี โดยรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตร	3.51	0.56	มาก
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	0.65	ปานกลาง
ด้านครูผู้สอน	3.55	0.61	มาก
รวม	3.52	0.55	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การจัดรายวิชาการงานและอาชีพให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ	3.17	1.17	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนวิชาการงานอาชีพ	3.37	0.80	ปานกลาง
3. การจัดตำราเรียนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาการงานและอาชีพไว้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ	3.48	0.87	ปานกลาง
4. เนื้อหารายวิชา ที่เปิดสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.79	0.77	มาก
5. เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อได้	4.01	0.83	มาก
6. เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้	3.32	0.93	ปานกลาง
7. เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อ	3.52	0.92	มาก
8. เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้	3.39	1.03	ปานกลาง
9. เนื้อหาโครงการนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.51	0.94	มาก
10. เนื้อหารายวิชาการงานและอาชีพที่เปิดสอนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์	3.35	0.87	ปานกลาง
11. การแบ่งสัดส่วนของเนื้อหารายวิชาระหว่างภาคทฤษฎีและปฏิบัติเหมาะสม	3.57	0.81	มาก
12. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้เรียนวิชาการงานและอาชีพที่ทางโรงเรียนเปิดสอน	3.59	0.95	มาก
รวม	3.51	0.56	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดรายวิชาการงานและอาชีพให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนวิชาการงานอาชีพ การจัดตำราเรียนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาการงานและอาชีพไว้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้ และ เนื้อหารายวิชาการงานและอาชีพที่เปิดสอนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ครูเตรียมสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน	3.59	1.04	มาก
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจก่อนเรียน	3.50	0.98	ปานกลาง
3. ครูจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก	3.43	0.88	ปานกลาง
4. ครูปรับเปลี่ยนวิธีสอนเหมาะสม กับเนื้อหา	3.39	0.94	ปานกลาง
5. มีวิธีสอนที่หลากหลาย	3.41	1.04	ปานกลาง
6. ครูสอดแทรกประสบการณ์ ทักษะ เทคนิคในการนำไปประกอบอาชีพขณะที่สอน	3.22	0.94	ปานกลาง
7. ครูควบคุม แนะนำ การฝึกทักษะที่มีภาคปฏิบัติอย่างใกล้ชิด	3.52	0.95	มาก
8. ครูส่งเสริมนักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ	3.66	1.02	มาก
9. ครูอธิบาย ชี้แจง สาธิตในรายละเอียดเนื้อหาที่สอนได้อย่างลึกซึ้ง ชัดเจน	3.42	1.08	ปานกลาง
10. ครูใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับวิชาที่สอน	3.40	0.92	ปานกลาง
11. ครูติดตามงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำอย่างสม่ำเสมอ	3.57	1.06	มาก
12. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความแตกต่าง และความสนใจ ของนักเรียน	3.34	1.00	ปานกลาง
13. ครูมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนชัดเจน เข้าใจง่าย	3.43	0.95	ปานกลาง
14. ครูส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการคิดประดิษฐ์ผลงาน	3.45	0.96	ปานกลาง
15. ครูทดสอบความรู้ ของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม	3.61	1.06	มาก
รวม	3.46	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ครูเตรียมสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน ครูควบคุม แนะนำ การฝึกทักษะที่มีภาคปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ครูส่งเสริมนักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ครูติดตามงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำอย่างสม่ำเสมอ และ ครูทดสอบความรู้ ของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อ วิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ

ด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน	3.93	0.86	มาก
2. ครูสุภาพเรียบร้อย ใช้ภาษาที่สุภาพในขณะปฏิบัติการสอน	3.42	0.94	ปานกลาง
3. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	3.42	0.95	ปานกลาง
4. ครูสามารถสาธิตการสอนใช้เครื่องมือในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	3.58	0.91	มาก
5. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	3.34	1.04	ปานกลาง
6. ครูมีความสามารถจูงใจนักเรียนให้อยากเรียน	3.20	1.00	ปานกลาง
7. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.56	0.87	มาก
8. ครูเป็นผู้มีเหตุผลในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน	3.49	1.06	ปานกลาง
9. ครูมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสอน	3.76	0.94	มาก
10. ครูสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์กับวิชาการงาน และอาชีพที่สอนได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน	3.57	1.02	มาก
11. ครูเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่นักเรียน	3.63	1.07	มาก
12. ครูมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู	3.68	0.99	มาก
รวม	3.55	0.61	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูสุภาพเรียบร้อย ใช้ภาษาที่สุภาพในขณะปฏิบัติการสอน ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ครูมีความสามารถจูงใจนักเรียนให้อยากเรียน และ ครูเป็นผู้มีเหตุผลในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา ดังแสดงในตาราง 6 - 16

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ โดยรวม และรายด้าน

ความพึงพอใจ	ชาย (N = 80)		หญิง (N = 65)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.58	0.51	3.41	0.60	1.84
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.59	0.59	3.30	0.68	2.67**
ด้านครูผู้สอน	3.62	0.53	3.45	0.96	1.56
รวม	3.59	0.50	3.39	0.58	2.28*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.66	1.33	4.46**
	ภายในกลุ่ม	142	42.36	0.29	
	รวม	144	45.02		
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.41	2.70	6.90**
	ภายในกลุ่ม	142	55.67	0.39	
	รวม	144	61.08		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.30	3.19	9.46**
	ภายในกลุ่ม	142	47.98	0.33	
	รวม	144	54.38		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.66	2.3	8.50**
	ภายในกลุ่ม	142	38.92	0.27	
	รวม	144	43.58		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe ' s test)

ตาราง 8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา
 การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านหลักสูตร
 จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 2.50	2.51 ขึ้นไป
		3.26	3.56	3.59
ต่ำกว่า 2.00	3.26	-	0.30**	0.33**
2.00 - 2.50	3.56	-	-	0.03
2.51 ขึ้นไป	3.59	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านวิธีสอนและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 2.50	2.51 ขึ้นไป
		3.12	3.52	3.61
ต่ำกว่า 2.00	3.12	-	0.40**	0.49**
2.00 - 2.50	3.52	-	-	0.09
2.51 ขึ้นไป	3.61	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา การงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อวิชา การงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่า นักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา
 การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านครูผู้สอน
 จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 2.50	2.51 ขึ้นไป
		3.17	3.65	3.68
ต่ำกว่า 2.00	3.17	-	0.48**	0.51**
2.00 - 2.50	3.65	-	-	0.03
2.51 ขึ้นไป	3.68	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ ด้านครูผู้สอน มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ ด้านครูผู้สอน มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา
 การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี โดยรวม จำแนก
 ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 2.50	2.51 ขึ้นไป
		3.18	3.58	3.63
ต่ำกว่า 2.00	3.18	-	0.40**	0.45**
2.00 - 2.50	3.58	-	-	0.05
2.51 ขึ้นไป	3.63	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อวิชา
 การงานและอาชีพ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .01

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.33	1.06
	ภายในกลุ่ม	142	44.02	0.31	
	รวม	144	45.02		
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.26	0.61
	ภายในกลุ่ม	142	60.29	0.42	
	รวม	144	61.08		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.47	0.82	2.24
	ภายในกลุ่ม	142	51.90	0.36	
	รวม	144	54.38		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.39	1.32
	ภายในกลุ่ม	142	42.39	0.30	
	รวม	144	43.58		

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.90	0.63	2.07
	ภายในกลุ่ม	142	43.11	0.30	
	รวม	144	45.02		
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.21	1.07	2.61*
	ภายในกลุ่ม	142	57.87	0.41	
	รวม	144	61.08		
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.04	1.01	2.78*
	ภายในกลุ่ม	142	51.33	0.36	
	รวม	144	54.38		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.76	0.38	0.89
	ภายในกลุ่ม	142	60.32	0.42	
	รวม	144	61.08		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe ' s test)

ตาราง 14 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	5,000-10,000 บาท / เดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป
		3.42	3.45	3.72
5,000-10,000 บาท / เดือน	3.24	-	0.23	0.48*
ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	3.45	-	-	0.27
10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป	3.72	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา การงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชา
 การงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ด้านครูผู้สอน
 จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	5,000-10,000 บาท / เดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป
		3.51	3.61	3.67
5,000-10,000 บาท / เดือน	3.51	-	0.10	0.16*
ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	3.61	-	-	0.06
10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป	3.67	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชา การงานและอาชีพ ด้านครูผู้สอน มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม ภูมิลำเนา โดยรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจ	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		t
	(N = 50X		(N = 95)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.60	0.55	3.45	0.55	1.58
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.39	0.63	3.49	0.66	-0.89
ด้านครูผู้สอน	3.56	0.67	3.53	0.58	0.27
รวม	3.52	0.56	3.49	0.54	0.28

จากตาราง 16 แสดงว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้าน หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ภูมิสำเนา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชา การงานและอาชีพ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียน การสอน ครูผู้สอนวิชาการทำงานและอาชีพ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมือง เพชรบุรี ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นอันจะเป็น ประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการ ศึกษาของชาติต่อไป

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ปีการ ศึกษา 2545 จำนวน 2 โรงเรียน จำนวน 145 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบ สอบถามเกี่ยวกับความ พึงพอใจของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออก เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งประกอบ ด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ภูมิสำเนา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงาน และอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร วิธีสอน ครูผู้สอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนด กฎเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงกองการศึกษา เทศบาลเมืองเพชรบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วมาคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถามได้ครบ 100%
5. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
2. หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน และอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพของนักเรียน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 เพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 2.00 – 2.50 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 2.51 ขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อาชีพค้าขาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 อาชีพรับจ้าง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 5,000 – 10,000 บาท / เดือน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาล จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 นอกเขตเทศบาล จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 65.60

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านหลักสูตร นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดรายวิชาการงานและอาชีพให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนวิชาการงานอาชีพ การจัดตำราเรียนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาการงานและอาชีพไว้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้ และ เนื้อหารายวิชาการงานและอาชีพที่เปิดสอนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ครูเตรียมสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน ครูควบคุม แนะนำ การฝึกทักษะที่มีภาคปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ครูส่งเสริมนักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ครูติดตามงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำอย่างสม่ำเสมอ และ ครูทดสอบความรู้ ของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูสุภาพเรียบร้อย ใช้ภาษาที่สุภาพในขณะปฏิบัติการสอน ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ครูมีความสามารถจูงใจนักเรียนให้อยากเรียน และ ครูเป็นผู้มีเหตุผลในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิลำเนา

3.1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 250 มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพโดยรวมมากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นักเรียนที่มีภูมิสำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. ผลที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1. ด้านหลักสูตร นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักเรียนคิดว่าหลักสูตรในการเรียนวิชาการงานและอาชีพ เป็นหลักสูตรที่มีดี รู้คุณค่าของวิชาทั้งในสภาพรวมเป็นวิชาหนึ่ง และสภาพแต่ละหัวข้อเรื่องของวิชานั้น ๆ เพื่อสร้างสรรค์นักเรียนให้มีความสนใจต่อวิชาที่จะเรียนใหม่ หรือต่อบทเรียนที่จะเรียนใหม่ นักเรียนให้คุณค่าของวิชา สามารถชี้ให้เห็นว่าวิชานั้นจะช่วยให้ นักเรียนสามารถทำงาน และปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแนวทางในการนำไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันได้ หรือมีความมุ่งมั่นที่จะนำไปศึกษาต่อที่ตรงกับความถนัดและความต้องการ และอาจเป็นผลมาจากนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนตลอดจนถึงปัจจัยทางครอบครัวอาจเป็นได้ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนจึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึง-พอใจในการเรียนวิชาอาชีพ

ธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล เป็นเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำริ มุศรมันท์ (2545 : 119) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความต้องการด้านการจัดการศึกษาสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสภณ ไสมติ (2526 : 123 – 124) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการงานและอาชีพ อยู่ในระดับมาก

1.2. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักเรียนคิดว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพของครูผู้สอนและทางโรงเรียนเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีเวลาไม่เพียงพอในการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ขาดการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชา ขาดเรียงลำดับของเนื้อหา หรืออาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดงบประมาณที่จะมาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อภิชาติ ชัยบาล (2525 : 2 – 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูมีการเตรียมการสอนน้อยมาก แต่มีความเอาใจใส่ ควบคุมการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ เมฆ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรมในเขตนี้เป็นที่น่าพอใจแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง

1.3. ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาการงานและอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักเรียนคิดว่า ครูผู้สอนในวิชาการงานและอาชีพ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในวิชาที่สอน มีความรับผิดชอบต่องานสอน มีความเป็นกันเอง มีความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ตลอดจนแนะแนวทางการเรียนให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2520 : 24 – 27) ที่พบว่า ครูทั้งสอน เข้าใจกัน เป็นกันเอง ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เสียสละ มีเมตตาธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล เป็น

เจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำริ มุศรมันธุ์ (2545 :119) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความต้องการด้านการจัดการศึกษาสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจในการจัดการศึกษาสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการทำงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และ ภูมิสำเนา

2.1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนด้านหลักสูตร และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชายมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาการทำงานและอาชีพของครูผู้สอนและทางโรงเรียนเป็นไปอย่างไม่ต้องเนื่องสม่าเสมอ มีเวลาไม่เพียงพอในการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ขาดการแจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชา ขาดเรียงลำดับของเนื้อหา หรืออาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดงบประมาณที่จะมาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกัน นักเรียนที่เป็นเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ ศาสตร์วาทา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการสอนวิชาพลศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึง-พอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน ความพึง-พอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถในการรับรู้ของนักเรียนจะมีปัญหาสำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาการทำงานและอาชีพ ฉะนั้นทางโรงเรียนและครูผู้สอนควรคำนึงถึงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หรือทางโรงเรียนและครูผู้สอนควรจะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนในแต่ละภาคเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล เย็นเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันได้เรียนวิชาการทำงานและอาชีพในกรอบของหลักสูตรเดียวกันวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ลักษณะคล้ายคลึงกันและครูผู้สอนมีคุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001 บาท / เดือนขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท / เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีรายได้สูงต้องการที่จะให้นักเรียนในเลือกเรียนทางสายวิชาเอกมากกว่าเรียนในสายวิชาเลือก

2.5 นักเรียนที่มีภูมิฐานะต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ภูมิฐานะ ไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานและอาชีพแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีภูมิฐานะ ต่างกันได้เรียนวิชาการทำงานและอาชีพในกรอบของหลักสูตรเดียวกันวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ลักษณะคล้ายคลึงกันและครูผู้สอนมีคุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ให้นักเรียนที่มีภูมิฐานะ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อวิชาการทำงานและอาชีพทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงานและอาชีพ ด้านหลักสูตร และครูผู้สอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ทางสถานศึกษาควรปรับปรุงรายด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มี พ.ศ. 2542 โดยให้ยึดตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ครูผู้สอนจะต้องเรียนรู้วิถีชีวิตของคน ท้องถิ่นเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน

2. วิธีการเรียนการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาควรพิจารณาปรับปรุง วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ และเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา นำเทคนิคใหม่มาใช้ในการสอน สอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น จัดกิจกรรมโดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริม และเสนอแนะให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ผลงานที่มีคุณภาพ

3. ฉะนั้นครูผู้สอนวิชาการและอาชีพ ควรศึกษาค้นคว้าดูงานหรือเข้ารับการอบรม ให้มีความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้มีประสบการณ์ที่จะเป็นแนวทางไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ โดยสถานศึกษาควรจัดแบบแผนงานในการพัฒนาบุคลากร ในการสอนวิชาการและอาชีพ ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการเรียนวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

2. ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานและอาชีพโดยการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ที่มีต่อวิชาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การปกครอง, กรม. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์
อาสาธาตินแดน.
- การปกครอง, กรม. (2534). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา*. พ.ศ. 2521 (ฉบับที่ 2)
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2522). *การศึกษาขั้นมัธยมศึกษา – วิจัย*. กรุงเทพฯ :
กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จงดี ทุมโมษิต. (2515). *การเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*.
จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประชากรศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. (2534). *รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ตำรวจ.
- เฉลิมชัย อุบลพงศ์. (2511). *การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียน ม.ศ. 3
และ บทบาทของโรงเรียนในการแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมในจังหวัดชัยนาท*. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- ชิดชัย สนั่นเสียง.(2538). *ทางเลือกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับทางเลือกแนวทางการศึกษา และ
อาชีพของ นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (ประชากรศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ทำปกเจริญผล,
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 7 ฉบับปรับปรุง กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธานี ศักดิ์เศรษฐ์. 2534. *"ท้องถิ่นกับการศึกษา"*, ในกระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ,
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาธาตินแดน.
- ดำรง อัมทับ. (2536). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาการสอนและอาชีพตามหลักสูตร
มัธยมศึกษา ตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถนอม อินทรกำเนิด. (2514). *ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14
จังหวัดภาคใต้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ บุศราทิจ. (2514). *ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในภาคเหนือ*.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.

- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2513). *การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบผสม ปีการศึกษา 2512*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ธรรมพันธุ์. (2513). *ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน มัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2543. *สถิติข้อมูลการศึกษาเทศบาลและเมืองพัทยาปีการศึกษา 2543*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธิตาธิปไตย.
- ประมวล วิทยากร. (2520). *ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง จันดา. (2519). *การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนแบบผสม ภาคเหนือ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี กองเกตุ. (2524). *ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดา ที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วันทยา วงศ์ศิลปกรรมย์. (2533). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลมาจากความพอใจในการได้เลือก บทเรียน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรม. (2536). *คู่มือการใช้รายวิชาอาชีพหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. (2537). *รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชาการ, กรม. (2534). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชาการ, กรม. (2532). *การประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 : กระบวนการนำหลัก สูตรไปใช้*. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
- วิชาการ, กรม. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- วิไลวรรณ พุ่มประสิทธิ์. (2530). *ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ถ่ายเอกสาร.

- สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์. (2539)3. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ มั่นระวัง. (2513). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ อาภาพันธุ์. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สำออง งามวิชา. (2539). เอกสารคำสอนการวิจัยธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพจน์ นฤมล. (2534). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษา จังหวัดยโสธร กับจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล เย็นเจริญ. (2543). ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- โสภณ โสมดี. (2526). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มวิชาการงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชาติ ชัยนวล. (2535). สภาพการจัดการเรียนการสอนการงานและอาชีพ. เชียงใหม่ : สำนักงานศึกษานิเทศก์, เขตการศึกษา.
- ✓ Bloom. (1976). *Benjamin S. Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw hill.
- ✓ Roger, C.R. (1969). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.
- ✓ Skinner, B.F. (1971). *Beyond Freedom and Dignity*. Toronto : A Bantam/Vintage Book.
- ✓ Wallerstein, Harery. (1971). *A Dictionary of Psychology*. Maryland : Penquin Book Inc.
- ✓ Whitehead. (1967). *Alfred N. The Aims of Education and Other Essay*. New York : The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ

อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและ
วิจัยการศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

3. อาจารย์ สิทธิฐานกร ชูทรัพย์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิชาการงานและอาชีพ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1.1 [] ชาย

1.2 [] หญิง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 [] ต่ำกว่า 2.00

2.2 [] 2.00 – 2.50

2.3 [] 2.51 ขึ้นไป

3. อาชีพของผู้ปกครอง

3.1 [] รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ

3.2 [] ค้าขาย

3.3 [] รับจ้าง

4. รายได้ของผู้ปกครอง

4.1 [] ต่ำกว่า 5,000 / เดือน

4.2 [] 5,000 – 10,000 บาท / เดือน

4.3 [] 10,001 บาท / เดือน ขึ้นไป

5. ภูมิลำเนา

5.1 [] ในเขตเทศบาล

5.2 [] นอกเขตเทศบาล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตอนนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาการ งานและอาชีพในด้านหลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และครู ผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี

คำชี้แจง พิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความพึงพอใจ ของท่าน

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
ด้านหลักสูตร					
1. การจัดรายวิชากรงานและอาชีพให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด และสนใจ	2	5 12	2		
2. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนวิชาการงานอาชีพ					
3. การจัดตำราเรียนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาการงานและอาชีพไว้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ	2 3	3 10	3		
4. เนื้อหารายวิชา ที่เปิดสอนนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			5 16		
5. เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อได้	1	4 11	1 4		
6. เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่ ม. 1 ถึง ม. 3 นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้					
7. เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อ					
8. เนื้อหารายวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้					
9. เนื้อหาโครงการนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
10. เนื้อหารายวิชาการงานและอาชีพที่เปิดสอนมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์					
11. การแบ่งสัดส่วนของเนื้อหารายวิชาระหว่างภาคทฤษฎีและปฏิบัติเหมาะสม		2 12	3 4		
12. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้เรียนวิชาการงานและอาชีพที่ทางโรงเรียนเปิดสอน	5 16				

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด หรือไม่มี เลย
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. ครูเตรียมสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน					
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจก่อนเรียน					
3. ครูจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก					
4. ครูปรับเปลี่ยนวิธีสอนเหมาะสม กับเนื้อหา					
5. มีวิธีสอนที่หลากหลาย					
6. ครูสอดแทรกประสบการณ์ ทักษะ เทคนิคในการนำไปประกอบอาชีพขณะที่สอน					
7. ครูควบคุม แนะนำ การฝึกทักษะที่มีภาคปฏิบัติอย่างใกล้ชิด					
8. ครูส่งเสริมนักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ					
9. ครูอธิบาย ชี้แจง สาระในรายละเอียดเนื้อหาที่สอนได้อย่างลึกซึ้ง ชัดเจน					
10. ครูใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับวิชาที่สอน					
11. ครูติดตามงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำอย่างสม่ำเสมอ					
12. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความแตกต่างและความสนใจของนักเรียน					
13. ครูมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนชัดเจน เข้าใจง่าย					
14. ครูส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการคิดประดิษฐ์ผลงาน					
15. ครูทดสอบความรู้ ของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม					

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
ด้านครูผู้สอน					
1. ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน					
2. ครูสุภาพเรียบร้อย ใช้ภาษาที่สุภาพในขณะปฏิบัติการสอน					
3. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน					
4. ครูสามารถสาธิตการสอนใช้เครื่องมือในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง					
5. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน					
6. ครูมีความสามารถจูงใจนักเรียนให้อยากเรียน					
7. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
8. ครูเป็นผู้มีเหตุผลในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน					
9. ครูมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสอน					
10. ครูสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์กับวิชาการงานและอาชีพที่สอนได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน					
11. ครูเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่นักเรียน					
12. ครูมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางวาสนา จันทรอุไร
เกิดวันที่	30 มีนาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 4 ถนน ราชเสวก ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแก่นเหล็ก เทศบาลเมืองเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	โรงเรียนอรุณประดิษฐ์
พ.ศ. 2515	ค.บ. สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ